

Landstingsstyrelsens protokoll

Sammanträdet den 27 mars 2003

§ 65–84

Beslutande

Yvonne Stålnacke (s), ordförande
Kenneth Backgård (ns)
Siv Vågman (s), ersättare
Margareta Henricsson (ns)
Marita Björkman (s), ej § 78
Doris Sevä-Messner (ns)
Monica Carlsson (v)
Maria Salmgren (m)

Folke Spegel (s)
Ann-Christine Åström (ns)
Bengt Ek (s)
Stefan Tornberg (c)
Agneta Granström (mp)
Maria Holmquist (v)
Jens Sundström (fp)

Ersättare

Lars Wikström (kd)

Handläggare

Enligt särskild förteckning

Sekreterare

Gunder Berg

Justerat den 28/3 2003

Justerat den 31/3 2003

Yvonne Stålnacke, ordförande

Stefan Tornberg, justerare

Bevis

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på landstingets officiella anslagstavla den 1/4 2003. Överklagandetiden utgår den 22/4 2003.

Gunder Berg

Val av protokolljusterare 4
Slutlig föredragningslista 4
Närvarorätt 4
För kännedom 4
Landstingsdirektörens rapport 4
Motion 2/03 om införande av "Lex Oskar" (fp-gruppen) 20
Ändring av bolagsordning för Informationsteknik i Norrbotten AB 22
Ägarbidrag till Filmpool Nord AB 24
Fördelning av medel för ST-läkare 25
Utbildning för första linjens chefer 26
Flyttning av ljusbehandlingsverksamheten i Luleå till Björkskatans
vårdcentral 27
Yttrande över trafikplaner 27
Yttrande över förslag till regional trafiksäkerhetsplan för Norrbottens län och
Västerbottens län 2004–2007 32
Bidrag till konferens om barns och ungdomars fysiska aktivitet i skolan 33
Bidrag till projektet Agraricum 34
Bidrag till litteraturprojekt 35
Bidrag till dansprojekt 36
Bidrag till showcase och musikbranschseminarier 37
Val av ledamot i Nordkalotträdet 38
Landstingsstyrelsens rapport 39
Bilaga 61

Närvarande handläggare

(Hela eller delar av sammanträdet)

Namn	Befattning
Mona Wilsson	T f landstingsdirektör
Anne Öhman	Chef för sekretariatet och t f stabssamordnare
Stefan Svärdsudd	Chef för ekonomienheten
Bo Nilsson	T f chef för personalenheten
Kurt-Åke Hammarstedt	Chef för regionala enheten
Lars Tyskling	T f chef för informationsenheten
Bo Westerlund	Chef för division Primärvård
Hans Rönqvist	Chef för division Opererande specialiteter
Gunnar Persson	T f chef för division Medicinska specialiteter
Magnus Johansson	T f chef för division Diagnostik
Annika Stenman	Chef för division Vuxenpsykiatri
Klas Tunbrå	Chef för division Folktandvård
Göran Wallo	Chef för division Service
Dennis Kvist	Utredare, hälso- och sjukvårdsenheten

§ 65

Val av protokolljusterare

Stefan Tornberg (c) utses till att jämte ordföranden justera protokollet.

§ 66

Slutlig föredragningslista

Utsänd preliminär föredragningslista fastställs.

I anslutning till denna punkt lämnar Jens Sundström (fp) in ett ärende med förslag om att landstingsstyrelsen ska tillställa primärvården ett engångsbelopp på 3 mkr för att under 2003 anställa extra kringpersonal vid Haparanda vårdcentral. Ärendet kommer att beredas och tas upp till behandling vid nästa styrelsesammanträde.

§ 67

Närvarorätt

Beslutas att hela dagens sammanträde ska vara offentligt.

§ 68

För kännedom

Delegationsbeslut m m enligt bilaga.

§ 69

Landstingsdirektörens rapport

Dnr 17-03

Månadsrapport i sammanfattning

Ekonomiskt resultat

Resultatet för perioden januari–februari visar ett underskott på 14 mkr efter finansiella poster, vilket är 26 mkr sämre än budget och 19 mkr sämre än samma period föregående år. Landstinget fick under samma period föregående år en engångsersättning från kommundelegationen på 45 mkr.

Förändring av redovisningsprinciper

De flesta anställningar medför enligt avtal rätt till semester. Enligt god redovisningssed ska semesterkostnaden kostnadsföras när den inarbetas under året. Landstinget kommer därför att bokföra semesterkostnaden varje månad i samband med lönekörningen. Den upparbetade semesterkostnaden redovisas som en skuld till de anställda. När en person sedan tar ut semester blir det ingen lönekostnad på arbetsstället om inte en vikarie anställs.

För att kunna göra jämförelser mellan åren har därför 2002 års resultat justerats för semesterkostnader enligt den modell som används fr o m 1 januari 2003.

Resultaträkning (mkr)	Utfall	Utfall	Avvikelse mot budget		Utfall
	0302	0202	0302	0202	0212
Verksamhetens intäkter	199	197	1	1	1 196
Verksamhetens kostnader	- 934	- 877	- 15	11	- 5 347
Verksamhetens nettokostnad	- 735	- 680	- 14	12	- 4 151
Skatteintäkter	561	537	2	-3	3 275
Generella statsbidrag	174	164	-2	10	1 004
Resultat före finansiella poster	0	21	- 14	19	128
Finansiella intäkter	- 8	- 14	- 10	- 18	- 72
Finansiella kostnader	- 6	- 2	- 2	1	- 30
Resultat före bidrag från Kommundelegationen	- 14	5	-26	2	26
Bidrag från Kommundelegationen		45			180
Periodens resultat	- 14	50	- 26	2	206

Budgeten för bl a personalkostnader är periodiserad i tolfedelar, vilket innebär att landstingets bör redovisa ett positivt resultat under första halvåret för att klara merkostnaderna för årets lönerörelse. Kostnaderna för de nya lönerna uppstår senare under året när de nya avtalen träder i kraft. Den nya semesterredovisningen innebär i sin tur att landstinget ska ha högre kostnader första halvåret, vilket påverkar resultatet negativt. Elimineras dessa effekter är budgetavvikelsen ändå negativ för perioden.

Skatteintäkterna består av den preliminära utbetalningen av skatteintäkterna, baserad på regeringens uppräkningsfaktorer samt en negativ justeringspost avseende år 2003 på 1 mkr. Justeringsposten beror på att riksdagen ökade grundavdragen efter att uppräkningsfaktorerna för 2003 faststälts. Effekten neutraliseras genom att det generella statsbidraget ökar i motsvarande grad.

Bland generella statsbidrag redovisas tillgänglighetsmedlen som visar en negativ avvikelse mot budget beroende på att utfallet periodiseras utifrån hur tillgänglighetsprojekten förbrukat sina anslag t o m februari. Motsvarande överskott finns bland verksamhetens kostnader.

Börsen har sjunkit cirka fem procent sedan årsskiftet. För landstingets del har detta inneburit bokföringsmässiga nedskrivningar med 11 mkr under året. De realiserade förlusterna uppgår till 4 mkr.

Marknadsvärdet på portföljerna uppgår vid månadsskiftet februari/mars till 833 mkr, vilket är 4 mkr sämre än vid årsskiftet.

Under februari upptäcktes att en av landstingets förvaltare, Alfred Berg Kapitalförvaltning AB, inte hade följt landstingets placeringsregler. Placering har skett i aktier på O-listan (Axfood och NCC). Dessa aktier har nu sålts.

Specifikation av verksamhetens intäkter och kostnader (mkr)	Utfall		Avvikelse mot budget		Utfall
	0302	0202	0302	0202	0212
Verksamhetens intäkter					
Patientintäkter	33	35	-3	3	189
Sålda tjänster och produkter	49	49	0	-1	441
Övriga intäkter	117	113	4	-1	746
Summa intäkter	199	197	1	1	1 376
Verksamhetens kostnader					
Lön arbetad tid inkl soc.avg	- 378	- 359	6	22	- 2 377
Lön ej arbetad tid inkl sociala avgifter	- 66	- 63	-8	- 12	- 148
Övertid/jour/beredskap	- 33	- 29	- 13	- 11	- 184
Pensionskostnader	- 41	- 34	- 6		- 227
Övriga personalkostnader	- 14	-8	5	6	- 44
Köp av vårdverksamhet	- 91	- 91	- 1	2	- 606
Köp av läkemedel, sjukv mtrl	- 121	- 117	- 4	-4	- 708
Övriga kostnader	- 156	-141	- 1	2	- 822
Summa kostnader	- 900	- 842	-22	5	- 5 116
Avskrivningar	- 34	- 35	7	6	- 231
Verksamhetens nettokostnad	-735	- 680	- 14	12	- 3 971
Skatteintäkter	561	537	2	-3	3 275
Generella statsbidrag	174	164	-2	10	1 004
Resultat före finansiella poster	0	21	- 14	19	308
Finansiella intäkter	- 8	- 14	- 10	- 18	- 72
Finansiella kostnader	- 6	- 2	- 2	1	- 30
Resultat före bidrag från Kommundelegationen	- 14	5	-26	2	206
Bidrag från Kommundelegationen		45			
Periodens resultat	- 14	50	- 26	2	206

Personalkostnader

Personalkostnaderna har under perioden ökat med 39 mkr jämfört med samma period förra året. En orsak är att arbetsgivaravgifterna stigit med 1,69 procentenheter, vilket innebär en kostnadsökning på 7 mkr.

Kostnaderna för obekvämt arbetstid är 3 mkr högre än förra året. I huvudsak beror det på att jul- och nyårshelgerna inföll så att högre ersättningar betalats ut än föregående år.

Kostnaderna för övertid, jour och beredskap har ökat med 4 mkr eller 14 procent. Hela kostnadsökningen avser personalkategorin läkare; en ökning på 25 procent. Fortsatta analyser kommer att göras för att se vilka ekonomiska effekter det nya jouravtalet fått. Uttaget av övertid i pengar har varit betydligt större än förra året, vilket innebär att den ackumulerade övertidsskulden har minskat något.

Kostnaderna för inhyrd sjukvårdspersonal är 2 mkr högre än förra året; en ökning med 23 procent.

Riks- och regionsjukvård

Kostnaderna för riks- regionsjukvård är t o m februari 2 mkr högre jämfört med 2002, vilket motsvaras av prishöjningarna.

Läkemedel i öppenvård

Kostnaderna för läkemedel i öppenvård har i januari ökat på riksnivå med 5,8 procent, medan ökningen i vårt landsting är 5,9 procent. I resultatet per februari har antagits att kostnaderna fortsätter i samma takt. Kostnaderna översviger statsbidraget med 3 mkr.

Resultat per division

Nedanstående tabell visar divisionernas utfall. Under rubriken gemensamma intäkter och kostnader finns bl a finansiella intäkter och kostnader, skatter och statsbidrag samt pensioner.

Division/verksamhet (mkr)	Utfall 0302	Budget- avvikelse 0302	Utfall 0202	Utfall 0212
Primärvård	- 5	- 5	- 6	- 9
Opererande specialiteter	- 19	- 19	- 13	- 76
Medicinska specialiteter	- 19	- 19	- 11	- 91
Vuxenpsykiatri	1	1	1	17
Diagnostik	1	1	0	0
Folktandvård	- 2	- 2	- 1	0
Kultur och utbildning	0	0	0	3
Service	4	1	4	26
Summa divisioner	- 39	- 42	- 26	- 130
Politik	2	2	1	3
Direktfördelat av landstingsfullmäktige	5	5	0	13
Landstingsdirektören	5	5	7	29
Lokal stab Sunderbyn	0	0	- 1	1
Gemensamma avskrivningar	4	4	4	17
Gemensamma intäkter och kostnader	9	0	20	93
Resultat före Kommundelegationen	- 14	- 26	5	26
Bidrag från Kommundelegationen			45	180
Resultat	-14	- 26	50	206

Divisionerna redovisar per februari ett underskott på 39 mkr, vilket är 42 mkr sämre än budget och 13 mkr sämre än samma period föregående år.

Investeringar

Investeringar (mkr)	Utfall 0302	Utfall 0202
Datorer och övr IT-utrustning		1
Fordon		1
Medicinteknisk utrustning	1	4
Övriga inventarier	1	1
Summa inventarier	2	7
Fastigheter	13	6
Totalt investeringar	15	13

Månadsrapport per division

Redovisas i bilaga.

Omfördelning av landstingsbidrag mellan divisionerna

Landstingsdirektören och divisionerna är överens om att flytta landstingsbidrag mellan sig inom följande områden:

- I samband med den nya organisationen tillsattes länschefer på divisionerna Opererande specialiteter respektive Medicinska specialiteter och divisionerna fick kompensation för merkostnader. Division Diagnostik har nu tillsett två länschefer, varför medel flyttas från landstingsdirektören till division Diagnostik.
- Landstingsbidrag för täckande av kostnader för städning av divisionsstaberna flyttas från landstingsdirektören till respektive division. Divisionerna Folk tandvård och Kultur och utbildning har redan budgeten i sin ram.

Division	Länschefer	Städning	Summa
Primärvård		29,1	29,1
Opererande spec		26,0	26,0
Medicinska spec		25,4	25,4
Vuxenpsykiatri		18,9	18,9
Diagnostik	530,0	22,1	552,1
Landstingsdirektören	-530,0	-121,5	-651,5
Summa	0,0	0,0	0,0

Revisionsrapport för kännedom

Komrev har på uppdrag av landstingets revisorer översiktligt granskat hur patientnämnden under 2002 genomfört sitt uppdrag med utgångspunkt i vad lag, reglemente och verksamhetsplaner föreskriver samt med särskild inriktning mot ekonomi, prestationer och kvalitet.

Granskningen har sammanfattas i en rapport och tillställs landstingsstyrelsen för kännedom.

Landstingets revisorer delar granskningens sammanfattande bedömning, att patientnämnden genomfört sitt uppdrag på ett tillfredsställande sätt.

Revisorerna noterar att antalet ärenden i stort sett halverats mellan 2001 och 2002, och förutsätter att en analys av orsakerna till minskningen kommer att genomföras under 2003.

Patientnämndens verksamhetsrapport 2002

Enligt lagen om patientnämndernas verksamhet ska patientnämnderna senast den sista februari varje år lämna en redogörelse över sin verksamhet till Socialstyrelsen. Patientnämnden i Norrbottens läns landsting har överlämnat sin verksamhetsrapport för 2002 till Socialstyrelsen, som efter att ha tagit del av rapporten konstaterar att den utformats enligt lagens krav och att den lämnade redogörelsen inte föranleder några ytterligare kommentarer eller åtgärder från Socialstyrelsens sida.

Rapporten fanns med som delgivning till förra sammanträdet med landstingsstyrelsen.

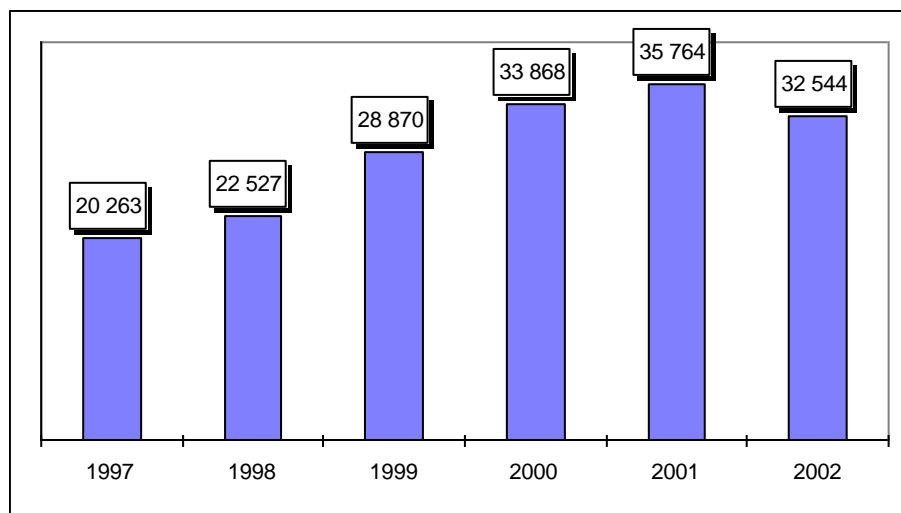
Utlämnade frikort 2002

Det nuvarande högkostnadsskyddet för öppen hälso- och sjukvård infördes 1997 och innebär att en patient behöver betala högst 900 kr under en tolv månadersperiod. Skyddet omfattar läkarbesök och sjukvårdande behandling i offentlig och privat öppen hälso- och sjukvård på sjukdom. Avgift för telefonrådgivning vid receptförskrivning samt besöksavgift och vaccinkostnad för vissa riskgrupper i samband med vaccination mot pneumokocker ingår också.

Mellan åren 1997 och 2002 har följande förändringar skett som påverkat antalet utlämnade frikort:

- År 1998 infördes avgiftsfrihet för barn och ungdomar t o m 19 år.
- År 1999 höjdes besöksavgifterna för läkarbesök i primärvård och på sjukhus, viss tandvård infördes i högkostnadsskyddet och vissa patientgrupper fick inräkna kostnaden för vaccin och besöksavgift i högkostnadsskyddet.
- År 2000 höjdes besöksavgiften för sjukvårdande behandling och besöksavgiften för läkarbesök på akutmottagning, jourcentral och under jourtid.
- År 2001 höjdes besöksavgifterna för läkarbesök i primärvård och på sjukhus och en besöksavgift infördes vid första besöket för utprovning av nytt hjälpmedel.
- År 2002 höjdes avgiften för telefonrådgivning som leder till receptförskrivning.

Av diagrammet framgår hur antalet utlämnade frikort utvecklats under åren 1997–2002:

Mellan åren 1997 och 2001 ökade antalet utlämnade frikort varje år. Under 2002 sjönk dock antalet utlämnade kort med ca 3 200 eller 9 procent jämfört med 2001. Den totala besöksvolymen (läkarbesök och övriga besök) sjönk också mellan 2001 och 2002. Minskningen var ca 48 300 besök eller 2,8 procent.

Antalet frikortsbesök och intäktsbortfallet p g a dessa ser ut på följande sätt sedan 1997:

År	Antal frikortsbesök ¹⁾	Procentuell förändring mot föregående år	Intäktsbortfall (tkr) ¹⁾	Procentuell förändring mot föregående år
1997	189 714		15 754	
1998	182 927	-3,6	14 498	-8,0
1999	203 297	11,1	18 272	26,0
2000	209 880	3,2	20 567	12,6
2001	229 261	9,2	24 619	19,7
2002	230 103	0,4	24 545	-0,3

¹⁾ Avser endast landstingets vårdgivare.

Endast marginella förändringar har skett mellan 2001 och 2002. Intäktsbortfallet har minskat något.

Medelåldern för en patient som fick frikort under 2002 var 59 år inom landstingets hälso- och sjukvård, 57 år inom tandvård och 52 år hos privata vårdgivare. Medelåldern har förändrats marginellt jämfört med tidigare år.

Den genomsnittliga giltighetstiden för ett frikort utlämnat av landstingets hälso- och sjukvård samt tandvård var 219 (år 2001 = 223 dagar) respektive 216 dagar (år 2001 = 213 dagar). Motsvarande tid för frikort utlämnade av privata vårdgivare var 247 dagar (år 2001 = 251 dagar).

Under 2002 utlämnades ett frikort till 16,8 procent av norrbottningarna i åldern 20 år eller äldre. Motsvarande andel 2001 var 18,4 procent. Dessa norrbottningarna gjorde i genomsnitt knappt 1,2 frikortsbesök, samma antal som 2001, på en vårdenhet inom landstinget. För varje frikortsbesök förlorade landstinget i genomsnitt 107 kr, samma belopp som 2001.

Det trygga och säkra landstinget

Riksdagen har från och med 1 januari 2003 ålagt landstingen skyldighet att planera för beredskaps- och katastrofsituationer och andra extraordinära händelser.

För att stimulera och stödja landstingen i detta arbete har Landstingsförbundet tagit fram en skrift: ”Det säkra och trygga landstinget”. En medarbetare i Norrbottens läns landsting är en av författarna.

Skriften ska ses som en idéskrift och är inte någon handbok. Ett genomgående tema i skriften är att säkerhetstänkandet ska omfatta landstingets samtliga verksamhetsområden utan undantag.

De riktlinjer för säkerhetsarbetet som landstingsstyrelsen har fastställt, ansluter i allt väsentligt till upplägget i Landstingsförbundets idéskrift. Det styrker oss i uppfattningen att vår inriktning och vår organisering av säkerhetsarbetet är den rätta med hänsyn taget till dagens risker och hot.

Landstingets säkerhetsarbete 2002

Den 22 januari 2002 fastställde landstingsstyrelsen riktlinjer för landstingets säkerhetsarbete. Riktlinjerna anger mål, ansvar och beredningsorganisation. Vidare fastslås den struktur inom vilken säkerhetsarbetet ska bedrivas.

Riktlinjerna och andra säkerhetsrelaterade objekt finns på landstingets säkerhetsportal på Insidan.

Centrala säkerhetskommittén – CSK

I kommittén ingår landstingsdirektören som ordförande, platsansvariga samt chefen för division Service. Centrala säkerhetskommittén har under året haft tre sammanträden. I kommittén bereds ärenden innan de i förekommande fall lyfts in i ledningsgruppen.

Landstingsdirektörens stab stödjer CSK med kansliresurser och ansvarar för det löpande arbetet med säkerhetsfrågorna.

Lokala säkerhetsråd – LSR

På alla sjukhus finns ett lokalt säkerhetsråd med platsansvarig som ordförande. Övriga ledamöter företräder olika verksamheter inom sjukhusets upptagningsområde. Platsansvarig ansvarar för samordning av säkerhetsfrågorna.

Exempel på säkerhetshöjande aktiviteter 2002

Under året har ett nytt landstingsanpassat utbildningspaket för grundläggande brandskydd tagits i bruk. All personal ska utbildas i brandskydd. Avsikten är att utbildningen ska permanentas och rullas i en fyraårscykel.

Revisioner avseende informationssäkerhet har genomförts på sju vårdcentraler.

En utredning av sjukhusens fasta kemsaneringsanläggningar har gjorts. Förslag till åtgärder har tagits fram i samråd med Socialstyrelsen.

Katastrofledningarna på såväl central som lokal nivå har under året genomgått utbildning i att leda sjukvård vid stor olycka/katastrof.

Personal på sjukhus och vårdcentraler som ingår i katastroforganisationen har under året utbildats i bl a operativ ledning på skadeplats, katastrofpsykologiskt och psykiatriskt ledningsarbete, sjukvård vid kemiska olyckor, katastrofmedicin för sjukvårdsgrupper och skadehandläggning i subarktisk miljö.

Landstinget har omfattande och regelbunden samverkan med andra aktörer inom räddningstjänstområdet och då framför allt polisen, kommunal räddningstjänst, Försvarmakten, länsstyrelsen samt landstingen i norra sjukvårdsregionen.

Landstinget har deltagit i samverkansövningar, både nationella och internationella. De senare inom ramen för Barentssamarbetet.

Personal inom landstingets säkerhetsskyddsverksamhet utbildas fortlöpande.

Granskning av förmåner inom hälso- och sjukvården sommaren 2002

För att upprätthålla en väl fungerande verksamhet under semesterperioden har det under en rad år varit nödvändigt att landstingets egen personal i viss omfattning åtar sig att arbeta extra arbetspass utöver sin ordinarie tjänstgöring. Så var även fallet även under sommaren 2002.

I likhet med tidigare år erbjöd landstinget de anställda extra förmåner i samband med att arbetsinsatser utöver de vanliga utfördes, t ex genom att en an-

ställd arbetade ett extra arbetspass i anslutning till ett avslutat arbetspass eller att en anställd avbröt sin semester för att arbeta ett extra arbetspass.

Genom de insatser som de anställda utförde under sommaren kunde en väl fungerande verksamhet genomföras.

I efterhand framkom uppgifter som antydde att tveksamheter och felaktigheter förekommit i samband med tillämpningen av de särskilda sommarförmånerna.

Landstinget har genomfört en kontroll som visar att de erbjudna förmånerna och tillämpningsanvisningarna innehöll vissa oklarheter som ledde till att begärda och av arbetsledare attesterade förmåner kom att ifrågasättas. Det går dock inte att säga att några direkta felaktigheter förekommit i dessa fall. I vissa fall förekom också att arbetsledare erbjudit förmåner som gick utöver vad landstingets erbjudande innehöll. I efterhand har påtalats för berörda att sådana åtaganden inte får förekomma.

Utöver landstingets egen kontroll har en extern revisor gjort en stickprovskontroll som pekar på att det med stor sannolikhet förekommit felaktigheter av såväl anställda som arbetsledare. Kontrollen har utförts inom vissa enheter vid Sunderby sjukhus och har skett genom att underlag som redovisar begärd ersättning för utfört arbete jämförts med underlag som ska styrka att aktuellt arbete faktiskt utförts. I många av de granskade fallen talar mycket för att den redovisade arbetsinsatsen inte utförts alls eller inte i sådan omfattning som ersättning begärts för.

Med anledning av det inträffade, som är helt oacceptabelt, har jag givit divisionscheferna inom hälso- och sjukvården i uppdrag att ta upp detta i berörda verksamheter och med berörda chefer så att det inte ska inträffa igen. Jag kommer också att se till att frågor som rör anställdas, och särskilt arbetsledares, ansvar tas upp till behandling i bl a de chefsutbildningar som genomförs. Även när vi diskuterar verksamhetens inriktning och bedrivande sommaren 2003 med våra chefer så kommer vi att ta upp dessa frågor till diskussion.

Planering av verksamheten sommaren 2003

Planering pågår för att förbereda verksamheterna för att genomföra en i många delar reducerad verksamhet under sommaren 2003. I min ledningsgrupp har vi diskuterat utgångspunkterna för verksamhetens bedrivande inom framför allt hälso- och sjukvården. Vi har därvid enats om att det är angeläget att planeringen sker enligt följande.

Verksamhetsupplägg 2003

Läns- och verksamhetschefer lämnar förslag till hur verksamheten ska bedrivas under sommaren 2003. Samråd ska ske mellan berörda verksamheter. Följande anvisningar gäller:

- Verksamheter som måste bedrivas i oförändrad omfattning (eller med marginell reduktion) ges högsta prioritet. Tillgänglig personal och vikarier ska i första hand styras till dessa verksamheter. Behov av och förutsättningar för samordning av verksamheterna inom länet ska beaktas.
- Därefter prioriteras sådana verksamheter som måste upprätthållas men där verksamheten kan reduceras i ej ringa omfattning. Behov av och förutsättningar för samordning av verksamheterna inom länet ska beaktas.

- Lågst prioritet ges till verksamheter som kan stängas under hela eller delar av semesterperioden

Bemanningsplanering

Verksamheten och bemanningen inför sommaren 2003 ska planeras utifrån att verksamheten reduceras i två perioder i huvudsak under 10 veckor från den 16 juni till 24 augusti. Avvikelse kan förekomma med kortare eller längre reduceringsperiod.

Bemanningsplanering

Bemanningen ska planeras enligt följande:

- Personalen erbjuds fyra veckors sammanhängande semester.
- Planeringen av bemanningen ska samordnas för olika personalkategorier.
- "Sommarscheman" ska tillämpas där så är möjligt med hänsyn till verksamheten. Det innebär att tätare helgtjänstgöring kan förekomma och att normal personalstruktur och numerär kan frångås om verksamheten så tillåter.
- Bemanningen ska i första hand lösas genom anlitande av vikarier via sedvanlig rekrytering samt genom att deltidsanställda erbjuds högre tjänstgöringsgrad.

Sommarförmåner och bemanningsföretag

Om och när bemanningen inte kan lösas genom reduktion av verksamhet, förändrad tjänstgöring under semesterperioden eller genom rekrytering av vikarier så kan bemanningsplaneringen stödjas med hjälp av sommarförmåner som ger ersättning för extra arbetsinsatser eller förskjutning av semester av ordinarie personal. Vårdpersonal inom Kommunals och Vårdförbundets områden omfattas av förmånerna.

Sommarförmånerna innebär att den som frivilligt och på arbetsgivarens begäran tar ett extra pass en vardag får 600 kr och en helg 800 kr. Kvalificerad övertidsersättning utgår om arbetspasset omfattar minst 5 arbetstimmar. Den som bryter sin semester får semesterdag/-ar åter, föräldraledig som bryter sin ledighet för att arbeta får timlön och sommarförmån.

Anlitande av bemanningsföretag är också en möjlighet när andra försök att lösa bemanningen inte lyckats. Bemanningen kan även lösas genom en kombination av sommarförmåner och bemanningsföretag.

För närvarande pågår information/förhandling med de fackliga organisationerna om innehållet i de sommarförmåner arbetsgivaren avser att erbjuda till undersköterskor och sjuksköterskor.

Jag återkommer senare under våren med ytterligare information om förberedelserna inför sommaren.

Avrapportering av uppdrag

Investering i bentäthetsmätare

Landstingsstyrelsen har i sin verksamhetsplan för 2003 gett uppdraget att ta fram underlag för investering i en bentäthetsmätare. Uppdraget hanteras

gemensamt av divisionerna Medicinska specialiteter, Opererande specialiteter, Primärvård och Diagnostik.

Arbetet har samordnats med framtagandet av ett vårdprogram för benskörhet. Man följer också det arbete som pågår inom SBU eftersom det är viktigt att vara uppdaterad om den snabba utveckling, som sker såväl beträffande teknik och metoder för diagnostik som behandling. SBU kommer att presentera sin rapport "Benskörhet – prevention, diagnostik och behandling" under senare delen av 2003.

Övergripande samverkansdokument mellan landstinget och länets kommuner

Redovisas till styrelsen i april.

Beaktande av ungdomars inflytande och framtida brist på kvalificerad arbetskraft inom vården

Landstingsstyrelsen har uppdraget att säkerställa att frågeställningar kring ungdomars synpunkter och den framtida bristen på kvalificerad arbetskraft inom vården beaktas i arbetet med tillväxtprogrammet.

Följande aktiviteter har vidtagits:

- I temagruppen Kompetensförsörjning och i det analys- och prognosmaterial som tas fram beaktas den framtida bristen på kvalificerad arbetskraft inom vården.
- En särskild ungdomsgrupp har till uppgift att integrera ungdomarnas synpunkter i programarbetet under hela programtiden. Ungdomarnas synpunkter beaktas även genom attitydundersökningen Vägval 2002 som genomförts i samband med tillväxtprogrammet. I några temagrupper deltar ungdomar.

Samordning av arbetet kring kommunikationsfrågorna

Landstingsstyrelsen har i sin verksamhetsplan för 2003 gett regionala enheten i uppdrag att samordna arbetet kring kommunikationsfrågorna inom länet och med de fyra nordligaste länen samt åiterrapportera till styrelsen i mars och fullmäktige i april.

Löpande aktiviteter

- Ägarsamråd med länstrafiken.
- Yttrande över trafikplaner och deltagande i bl a i länsstyrelsens samrådsgrupp för länsplanarbetet.
- Deltagande i flygrådet för Kallax flygplats.
- Deltagande i Europaforum Norra Sverige.
- Deltagande i Norrbotniabanegruppen.
- Deltagande i intresseföreningen Norrtåg.
- Deltagande i Tillväxtberedningen.

Positionsdokument för öst-västliga kommunikationer i norra Sverige

Inom ramen för Europaforum Norra Sverige har förtroendevalda i kommuner och landsting i våra fyra nordligaste län aktivt deltagit i dialogen om EU:s sammanhållningspolitik efter 2006. Europaforum Norra Sverige har nu också beslutat att prioritera arbetsområdet öst-västliga kommunikationer.

Inför revideringen av TEN-T (Trans European Network for Transport) år 2004 fastställde Europaforum Norra Sverige ett gemensamt positionsdokument där våra politiker markerar sitt intresse att delta i arbetet med syfte att utpeka de framtida transportkorridorerna. Europaforum prioriterar därför sju områden i det fortsatta arbetet och som bör ingå i det europeiska transportnätet. Bland dessa kan nämnas:

- Ett öst-västligt intermodalt transportsystem där E10, E12, E14, Malmbanan och Mittbanan utgör stommen för näringslivets behov av godstransporter är mycket angeläget genom hela Norra Sverige. Järnvägen binder samman norska atlantkusten med Finland.
- I norra Sverige investeras för närvarande i en snabbjärnväg längs med norrlandskusten och det är av stor betydelse att investeringen fullföljs på hela sträckan Stockholm-Haparanda. Järnvägens koppling mot Norge och i sin förlängning mot Finland och vidare till Ryssland blir i framtiden en viktig korridor i ett öst-västligt transportsystem. Vidare har sjöfart goda utvecklingsmöjligheter med hög transportkapacitet.
- Inför arbetet med de nya transportkorridorerna inom TEN-T är det viktigt att säkerställa intermodala transportkorridorer i hela Sverige i nord-sydlig och öst-västlig riktning.
- Flyg är en mycket viktig infrastruktur som ger oss snabba resor för personer och gods. Ökad konkurrens och kontinuitet inom flygtrafiken bidrar även till stimulans av rese- och turistindustrin. Vidare ger fraktflyget en ny transportekonomisk roll för området.

Lägesrapport om Almis framtida uppdrag

Landstingsstyrelsen har i sin verksamhetsplan för 2003 gett regionala enheten i uppdrag att följa utvecklingen vad gäller Almis framtida uppdrag.

Konsortialavtalet mellan landstinget och staten löper fram till 31 december 2003. Kostnadsfördelningen mellan staten och landstinget läggs fast vid kommande förhandlingar. Landstinget har i sitt yttrande vid förra styrelsen fört fram vikten av att en förhandlingsordning snarast klaras ut där statens utsedda förhandlare ges ett tydligt mandat. Remisstiden gick ut 28 februari 2003. Näringsdepartementet har ännu inte aviserat någon proposition utifrån betänkandet Företagsutveckling på regional nivå (SOU 2002:101).

Landstinget har inbjudit länets samtliga kommuner till ett möte den 8 april 2003 för att diskutera Almi Norrbottens verksamhet efter 2003 som en del i den fortsatta processen.

En startpunkt för fortsatt diskussion kring innehållet i tillväxtprogrammet

Som tidigare rapporterats kommer det att anordnas en hearing inom ramen för arbetet med regionalt tillväxtprogram den 7 april. Hearingen, eller regional kraftsamling som den fortsättningsvis benämns, ska ses som en startpunkt för arbetet med tillväxtprogrammet.

Vid den regionala kraftsamlingen presenterar de olika temagrupperna sitt arbete. Konsultföretaget Inregia AB presenterar den analys avseende arbetsmarknad, befolkning och ekonomi i Norrbottens län 2015 som länsstyrelsen har upphandlat. Dessutom kommer det aktuella programunderlaget att diskuteras.

Tre temagrupper har hittills levererat sina bidrag till arbetet med tillväxtprogrammet:

- I rapporten ”Om kluster som klister och hävstång för en dynamisk utveckling i Norrbotten” presenteras ett förslag till modell för analys av potentiella och etablerade kluster.
- Av rapporten ”Universitetets roll i länets utveckling” framgår att Luleå tekniska universitet genom dialog med övriga aktörer i regionen vill bidra till en livskraftig region och positiv utveckling av universitetet.
- I rapporten ”Öppna Norrbotten” redogörs för hur internationalisering av Norrbotten kan bidra till ett dynamiskt näringsliv.

FoU-samverkan på EU-arenan

På uppdrag av North Swedens ägare har ett förslag till FoU-samverkan på EU-arenan mellan Norrbotten och Västerbotten tagits fram med syfte att:

- Målmedvetet ta tillvara alla de möjligheter som EU erbjuder i form av ekonomiska resurser, nätverk, samarbetsprojekt m m.
- Genom fokusområden ge regionen en tydligare profil på den europeiska arenan inom FoU-området.
- Underlätta för North Sweden att fokusera sitt område inom FoU-området.

Målen är att stärka samverkan forskning-näringsliv-offentlig sektor, öka regionens tillväxt genom att underlätta kommersialisering av forskningsresultat samt öka regionens forskningsfinansiering genom deltagande i EU-program, t ex EU:s sjätte ramprogram för forskning och utveckling.

Förslaget finns att läsa i sin helhet på webbsidan <http://www.nll.se/regionalt>.

Diskussionsunderlag om samverkansorgan i Norrbotten

Som tidigare rapporterats fick den tidigare utredningsgruppen efter hearingen i januari 2003 i uppdrag att uppdatera 2002 års regionutredning inför en fortsatt debatt vid Kommunförbundet Norrbottens länsmöte 2003.

I diskussionsunderlaget, som är en ren tjänstemannaprodukt som inte behandlats i den politiska styrgruppen, sammanfattas huvudpunkterna i inrättandet

av Region Norrbotten utifrån de synpunkter som framförts bl a vid hearingen. Därutöver presenteras tre alternativa politiska organisationsförslag – Dalamodellen, Kalmarmodellen och fullmäktigemodellen – och hur de kan appliceras på Region Norrbotten.

Mål 6-utvärdering

Den Europeiska kommissionen DG Regio har genomfört en utvärdering av Mål 6-programmen som genomfördes i Finland och Sverige under perioden 1995–1999.

Utvärderarna konstaterar att programmen tillförde ett mervärde till den regionala utvecklingen i Finland och Sverige. Den verkliga effekten i programmen var den att de kunde tillämpas i många sammanhang oberoende av om det var frågan om att grunda nya företag, förbättra samernas datakunskaper eller aktivera äldre långtidsarbetslösa. Åtgärderna inom programmen kompletterade de nationella metoderna och i projekten kunde man utnyttja de erfarenheter man fått via tidigare nationell praxis. Styrkan i programmen låg alltså i kombinationseffekten.

De kvantitativa effekterna av programmet visar att mer än 4 000 nya arbeten och drygt 6 000 nya företag har skapats. Över 100 000 medborgare deltog i fortbildning som ordnades med hjälp av programmen.

Utvärdering av North Swedens verksamhet 2000–2003

North Swedens första projektperiod sträckte sig från den 1 september 1997 till den 31 augusti 2000. Huvudmän var länsstyrelserna, landstingen och kommunerna genom kommunförbunden i Norrbotten och Västerbotten samt Norrlandsfonden. Verksamheten hade fem huvuduppgifter: stärkande av regionens position i EU-samarbetet, program och projektbevakning, nätverksbyggande, intressebevakning samt kompetensutveckling.

Efter en utvärdering ombildades North Sweden och huvudmännen antog i mars 2000 en övergripande strategi för verksamheten där huvuduppgifterna koncentreras till tre områden: program- och projektbevakning, kompetens- och strategiutveckling samt intressebevakning. Tillkommande huvudmän var respektive läns handelskamrar och Företagarnas Riksorganisation samt Umeå universitet och Luleå tekniska universitet.

Vid ägarsamrådet den 28 november 2002 beslöts att genomföra en utvärdering av verksamheten inför den innevarande programperiodens utgång den 31 december 2003. I utvärderingen, som utförts av Eurofutures AB, sägs bl a följande:

- Verksamheten bör fortsätta efter 31 december 2003.
- Det finns en bred samsyn kring behovet av en fortsättning på North Swedens verksamhet i regionen.
- Verksamheten fungerar bra idag.
- Nuvarande omfattning på verksamheten är nödvändig för att uppfylla huvudmännens förväntningar.

- Det är centralt att organisationen finns representerade personellt både i Bryssel och på hemmaplan i de bägge länen.

Verksamhetens framtida inriktning bör vara såväl lobbying och den politiska nivån som den mer konkreta projekt- och programnivån. Ett flertal av huvudmännen konstaterar att det strategiska arbetet har blivit viktigare på hemmaplan och samtidigt blir det alltmer integrerat i både policyarbetet och program-/projektarbetet.

Vid ägarsamrådet beslöt huvudmännen att uppdra åt North Swedens styrelse att ta fram ett konkret förslag till organisation och inriktning för fortsatt verksamhet. Materialet ska vara färdigt 28 mars 2003 för vidare process hos respektive huvudman.

Transporter premiärtema för Norrbottens internationella råd

Det första mötet med Norrbottens Internationella råd genomfördes den 20 februari 2003. Efter en inledande presentation av de närvarande och deras internationella uppdrag beslutades att rådets arbete ska inriktas på att utgöra ett nätverk av internationellt aktiva politiker som samlas två till tre gånger per år och utbyter information för att verka för Norrbottens utveckling. Rådet ska inte fungera som ett lobbyorgan och inte heller anta rollen som en egen politisk plattform.

Tema för mötet var transporter. Länsstyrelsen informerade om projektet ”Hållbara transporter i Barents”, som beviljats 25 miljoner kronor från Interreg IIIB Östersjöprogrammet och som kommer att sammanställa trafikprognoser och transportanalyser i Barentsområdet.

En del av de synpunkter som framfördes vid mötet har inarbetats i förslaget till yttrande över trafikplaner, som styrelsen ska ta ställning till vid dagens sammanträde.

Kommunalförbundet Norrlands Musik- och Dansteater (NMD)

Förbundsfullmäktige i NMD har valt Ulla V Holmström (s) till ledamot i styrelsen för förbundet med Eva Ömlén-Fredriksson (ns) som ersättare.

Nätverk bildat med Emilia Romagna

Vid landstingsstyrelsens sammanträde den 27 februari redogjordes för planerna på ett utökat samarbete mellan Sverige och regionen Emilia Romagna. En veckolång konferens har nu genomförts i kommunerna Bertinoro, Brisighella, Cervia, Cesenatico, Cesena, Faenza och Ravenna på det italienska kommunförbundet AICCREs initiativ. I regionen är man mycket angelägen om att öka samarbetet med Sverige inom främst områdena skola, turism och miljö.

Norrbotten deltog med 14 deltagare. Pär Lavander var en av talarna vid konferensens inledning, Maria Salmgren talade på torsdagen om kulturens betydelse och Stig Kerttu från Haparanda kommun talade om vikten av samarbete och nätverksbyggande i gränsbygd.

Norrbottnen har fått förtroendet att anordna nästa års konferens i det svensk-italienska samarbetet. En styrelse med uppgift att ansvara för det fortsatta gemensamma arbetet valdes på fredagen. Pär Lavander, kommunalråd i Arvidsjaur, valdes till ordförande och Maria Salmgren till ledamot. En ansökan om ekonomiskt stöd kommer att lämnas in till EU-kommissionen under våren.

Regionen Emilia Romagna är en av Italiens rikaste och mest expansiva. Här ligger Italiens centrum för småföretagande. I bergsområdena är befolkningstätheten och den ekonomiska aktiviteten låg i motsats till slättlandskapet där befolkningstätheten är hög.

En slutsats av konferensen är att det finns en betydande potential för produktutveckling bland annat inom livsmedelsproduktion och turism. Bland annat finns intresse för ett utbyte av sand- och snöskulptörer i en kommun som årligen arrangerar sandskulpturtävlingar samt för utbyte mellan skolor inom hotell-, restaurang- och turismsektorn och för norra Sveriges möjligheter att erbjuda golf i midnattssol och på snö. En kommun som arrangerar årliga cykelfestivaler och cykeltävlingar är intresserade av utbyte i form av mountainbike-tävlingar på isvägar.

Motion under beredning

Följande motion är under beredning:

Motion (motionär)	Handläggning
Motion 3/03 om hemhemodialys (ns-gruppen)	Styrelsen 2003-06-03 Fullmäktige 2003-06-18—19

Remissyttranden

Följande handläggning planeras för inkomna remisser:

Yttrandet avser (yttrande till)	Senast	Handläggning
Betänkandet (SOU 2002:16) EU:s utvidgning och arbetskraftens rörlighet (Utrikesdepartementet)	2003-04-30	Styrelsen 2003-04-29
Betänkandet (SOU 2003:7) Åldersgränser och ersättningsetablering (Socialdepartementet)	2003-06-10	Styrelsen 2003-06-03
Rapport från arbetsgruppen för programriktat individuellt program, PRIV (Utbildningsdepartementet)	2002-06-12	Styrelsen 2003-06-03
Betänkandet (SOU 2002:120) Åtta vägar till kunskap. En ny struktur för gymnasieskolan (Utbildningsdepartementet)	2003-06-12	Styrelsen 2003-06-03
Läkarnas specialistutbildning och strukturen för medicinska specialiteter – en översyn (Socialdepartementet)	2003-06-15	Styrelsen 2003-06-03

Muntlig information

I anslutning till rapporten lämnas muntlig information om upphandlingen av hjälpmedel för diabetiker och om situationen vid Haparanda vårdcentral.

Beslut

Rapporten läggs till handlingarna.

§ 70

Motion 2/03 om införande av "Lex Oskar" (fp-gruppen)

Dnr 383-03

Motionen

I samband med det medialt uppmärksammade fallet med Oskar Holmgren, Gällivare, framstår det tydligt att det finns behov av ökad samverkan mellan landstinget och Norrbottens kommuner. Oskar, som fick sin sjukhusvistelse förlängd med nästan hundra dagar, fick utöver mänskligt lidande även en faktura på patientavgifter som avsåg den tid då han definitionsmässigt var medicinskt färdigbehandlad/utskrivningsklar. Detta trots att landstinget samtidigt kräver att hemkommunen, som nekar honom att komma hem, ska bekosta vårdplatsen från den dag då patienten anses medicinskt färdigbehandlad.

Utifrån detta anser vi att det finns ett behov att justera reglementet för patientavgifter. Det är inte rimligt att en patient ska drabbas ekonomiskt när landstinget och kommunerna inte klarar av att hålla ihop vårdkedjan. Det behövs en "Lex Oskar".

Mot bakgrund av ovanstående yrkar vi

att fullmäktige uppdrar åt landstingsstyrelsen att justera reglerna för patientavgifter så att patientavgift ej utgår för medicinskt färdigbehandlade/utskrivningsklara patienter där betalningsansvaret för vårdplatser övergått till hemkommunen.

Förslag till yttrande och beslut

Det är lagstadgat i vilka sammanhang kommuner och landsting får ta ut avgifter. Enligt kommunallagen får kommuner och landsting avgiftsbelägga tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För dessa får de bara ta ut avgifter om det är särskilt föreskrivet. Enligt hälso- och sjukvårdslagen bestämer landstinget vilka vårdavgifter som kan tas ut av patienter, om inte annat föreskrivs. Beträffande sluten vård får landstinget fastställa avgiftsnivåer i olika inkomstintervall och besluta om vilka regler om nedsättning av vårdavgiften som ska gälla. Högsta beloppet per vård dag som kan tas ut är 80 kr.

Kommuner och landsting ska, enligt kommunallagen, behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat. Det innebär att landstinget inte får bestämma sina avgifter så att vissa invånare eller grupper av invånare missgynnas på bekostnad av andra. Avgifterna får differentieras endast på saklig grund, och inte på grund av till exempel betalningsförmåga. Dock går det att tillämpa en viss inkomstdifferentiering till förmån för grupper som genomsnittligt har låg betalningsförmåga, till exempel skolungdom och pensionärer.

Landstingets regler för avgifter i sluten vård i landstinget innebär att alla patienter betalar 80 kr per vård dygn utom följande grupper:

- De som är under 20 år, de som fullgör värnpliktstjänstgöring (inkl vapen-fritjänst) eller är anhållen, häktad eller intagen på fångvårdsanstalt och de som är intagna i psykiatrisk tvångsvård enligt lagen om psykiatrisk tvångsvård (LPT) är avgiftsbefriade.
- De som är mellan 20–64 år med en månadsinkomst under 6 000 kr före skatt, de som är 65 år eller äldre med pension som understiger 5 000 kr per månad efter skatt och de som har aktivitets- eller sjukersättning till minst 50 procent och där denna ersättning tillsammans med arbetsinkomst understiger 5 000 kr per månad efter skatt betalar 40 kr per vårddygn.
- De som har aktivitets- eller sjukersättning och är yngre än 40 år betalar 40 kr per vårddygn de första 30 dagarna i varje vårdtillfälle.

I motionen, som baseras på ett enskilt fall, föreslås att patienter som är medicinskt färdigbehandlade ska avgiftsbefrias. Omständigheterna i det fall som motionen grundar sig på är ovanliga, för att inte säga unika, och handlar i grunden om en tvist mellan landstinget och en kommun om ansvaret för att utföra enklare sjukvårdsinsatser. Styrelsen beklagar att tvisten mellan huvudmännen medfört att en enskild individ kommit i kläm. Genom ett särskilt beslut har dessutom patienten avgiftsbefriats, med hänsyn till de särskilda omständigheterna, för den tid han vårdades som medicinskt färdigbehandlad.

Enligt styrelsens mening är det inte rimligt att utgå från detta enskilda fall för att ompröva avgiftsreglerna.

En vanlig orsak till att patienter inte kan skrivas ut när de bedömts och aviserats som medicinskt färdigbehandlade är att kommunerna inte har möjlighet eller beredskap att tillhandahålla nödvändiga insatser i särskilt eller eget boende. Enligt styrelsens mening är det inte rimligt att landstinget ska ändra sina avgiftsregler som en följd av brister i den primärkommunala verksamheten. I allmänhet rör det sig också om förhållandevis få dagar som patienter ligger kvar på sjukhus som medicinskt färdigbehandlade.

Mot den bakgrunden föreslår styrelsen att fullmäktige fattar följande beslut:

Motionen avslås.

--

Yrkanden och propositionsordning

Yrkande 1

Yvonne Stålnacke (s):

- Förslaget till yttrande och beslut bifalls.

Yrkande 2

Maria Salmgren (m), Stefan Tornberg (c) och Jens Sundström (fp):

- Motionen bifalls.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att yrkande 1 vinner majoritet.

--

Beslut

Landstingsstyrelsens yttrande och beslutsförslag till fullmäktige:

Enligt förslaget.

Reservationer

Av Maria Salmgren (m), Stefan Tornberg (c) och Jens Sundström (fp) till förmån för yrkande 2.

§ 71

Ändring av bolagsordning för Informationsteknik i Norrbotten AB

Dnr 25-02

Ärendebeskrivning

Vid ordinarie bolagsstämma den 28 maj 2002 föreslogs förändringar i två paragrafer i bolagsordningen för Informationsteknik i Norrbotten AB.

I nuvarande bolagsordning § 3 ”Verksamhetsföremål” står:

”Föremålet för bolagets verksamhet är att utveckla produkter och tjänster inom området informationsteknik inom offentlig verksamhet och näringsliv i Norrbottens län.”

Bolagsstämman föreslog följande lydelse:

”Föremålet för bolagets verksamhet är att bidra till ekonomisk tillväxt och arbete och näringsliv i Norrbotten genom att lägga grunden för en samordnad uppbyggnad av kompetens, informationsinnehåll och infrastruktur inom IT-området.”

I nuvarande bolagsordning § 8 ”Styrelse” står:

”Styrelsen ska bestå av lägst nio och högst elva ledamöter med lika många personliga suppleanter. Landstingsfullmäktige i Norrbottens läns landsting utser tre ledamöter jämte suppleanter.”

Bolagsstämman föreslog följande lydelse:

”Styrelsen ska bestå av lägst fem och högst sju ledamöter med lika många personliga suppleanter. Landstingsfullmäktige i Norrbottens läns landsting utser högst två ledamöter jämte suppleanter.”

Övrig delar av § 8 kvarstår i tidigare lydelse.

Återremiss

Ärendet behandlades av landstingsfullmäktige den 19 september 2002, varvid fullmäktige beslutade om återremiss.

Förslag till yttrande och beslut

Landstingsstyrelsen har efter förnyad beredning inte funnit anledning att ändra sitt tidigare beslutsförslag, och föreslår åter fullmäktige att fatta följande beslut:

Förslaget till ändrad bolagsordning bifalls.

--

Yrkanden och propositionsordning

Yrkande 1

Stefan Tornberg (c):

- Förslaget till yttrande och beslut bifalls.

Yrkande 2

Kenneth Backgård (ns), Maria Salmgren (m) och Jens Sundström (fp):

- Förslaget avslås.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att yrkande 1 vinner majoritet.

--

Beslut

Landstingsstyrelsens yttrande och beslutsförslag till fullmäktige:

Enligt förslaget.

Reservationer

Kenneth Backgård (ns), Margareta Henricsson (ns), Doris Sevä-Messner (ns), Ann-Christine Åström (ns), Maria Salmgren (m) och Jens Sundström (fp) till förmån för yrkande 2.

Anteckning

Efter behandlingen av detta ärende avbryts sammanträdet för kaffepaus kl 14.45–15.00.

§ 72

Ägarbidrag till Filmpool Nord AB

Dnr 593-03

Ärendebeskrivning

Landstinget och länets kommuner äger tillsammans Filmpool Nord AB. Ägarna har varit överens om att dela det årliga ägarbidraget så att landstinget svarar för halva och kommunerna tillsammans svarar för den andra halvan.

Tabellen nedan visar landstingets ägarbidrag och bolagets omsättning över åren 1999–2002 (tkr):

	1999	2000	2001	2002
Omsättning	15 317	14 824	22 213	28 000
Ägarbidrag	1 200	1 500	2 500	2 500

Vid ägarsamråd den 4 oktober 2002 var ägarna överens om att ägarbidraget skulle vara kvar på samma nivå som tidigare år, d v s 2 500 tkr.

I Landstingsplan 2003 är Filmpool Nords ägarbidrag 1 579 tkr. Bolaget ansöker därför om ytterligare 921 tkr för år 2003.

Aktuellt anslagssaldo

I Landstingsplan 2003 anslogs 4 000 tkr till regionala utvecklingsprojekt. Före dagens sammanträde återstår 3 196 tkr.

Förslag till beslut

- 1 Bidrag beviljas med 921 tkr.
- 2 Pengarna anvisas ur anslaget för regionala utvecklingsprojekt.

-

Yrkanden och propositionsordning

Yrkande 1

Stefan Tornberg (c):

- Beslutsförslaget bifalls.

Yrkande 2

Kenneth Backgård (ns) och Maria Salmgren (m):

- Ansökan avslås.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att yrkande 1 vinner majoritet.

--

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

Reservationer

Av Kenneth Backgård (ns), Margareta Henricsson (ns), Doris Sevä-Messner (ns), Ann-Christine Åström (ns) och Maria Salmgren (m) till förmån för yrkande 2.

§ 73

Fördelning av medel för ST-läkare

Dnr 792-03

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har för år 2003 avsatt 5 mkr för ST-läkarbefattningar inom i första hand primärvården. Det motsvarar ca 10 befattningar.

Vid analys av rekryteringsläget och kommande pensionsavgångar kan konstateras att samtliga divisioner har ett rekryteringsbehov. Samtidigt kan konstateras att befintliga befattningar som ST-läkare inte alltid är besatta, främst beroende på svårigheter att rekrytera till vissa specialiteter.

Primärvården har under 2002 påbörjat arbetet med rekrytering av ST-läkare från Polen. För att finansiera detta bedömer primärvården att man behöver 3 mkr.

Inom framför allt de mindre specialiteterna finns behov av att skapa en flexibel resurs för ST-anställning som ska kunna nyttjas inom den specialitet där behovet är störst. När ST-perioden är avslutad återförs resursen för förnyad prövning av vilken specialitet som ska få möjlighet att nyttja den. Det innebär att resurser motsvarande en ST-anställning, ca 500 000 kr, inte knyts till en speciell division utan nyttjas där behovet är störst.

Förslag till beslut

- 1 Division Primärvård tillförs 3 mkr för finansiering av ST-läkare.
- 2 Som flexibel resurs avsätts 0,5 mkr som under de närmaste två åren får nyttjas för ST-anställning inom mikrobiologi vid division Diagnostik.
- 3 Förslag till fördelning av resterande 1,5 mkr föreläggs styrelsen i juni 2003.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 74

Utbildning för första linjens chefer

Dnr 793-03

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har för 2003 avsatt 15 mkr för kompetensutveckling i första hand riktad till första linjens chefer.

Personalenheten har tillsammans med en arbetsgrupp bestående av representanter för första linjens chefer i de olika divisionerna samt personalspecialister tagit fram en kravspecifikation. Anbud har infordrats och 30 anbud har inkommit. Anbuderna har utvärderats utifrån ett kriterier som innehåll, upplägg, konsulternas kompetens och pris. De fem företag som i sitt anbud bedömdes bäst motsvara kravspecifikationen bjöds in till en muntlig presentation och genomgång. Vid dessa presentationer deltog arbetsgruppen utökad med representanter för ledningsgruppen samt ytterligare några personalspecialister.

Efter utvärdering av presentationerna konstaterades att det anbud som inkommit från Right Sinova bäst motsvarar landstingets krav. Inköpsfunktionen har därefter tecknat avtal med Right Sinova för genomförande av utbildningen.

Innan utbildningen påbörjas kommer fördjupade diskussioner att föras med Right Sinova om upplägg m m. En arbetsgrupp med uppgift att föra dialogen med uppdragstagaren samt att vara sammanhållande inom landstinget kommer att tillsättas.

Beräknad kostnad för genomförande av utbildningen för 400 första linjens chefer under ett år är 6,56 mkr.

Förslag till beslut

Landstingsdirektören får i uppdrag att lämna förslag till hur resterande resurser för kompetensutveckling ska disponeras.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 75

Flyttning av ljusbehandlingsverksamheten i Luleå till Björkskatans vårdcentral

Dnr 794-03

Ärendebeskrivning

Ljusbehandlingen för personer med bl a psoriasis är i Luleå-Bodenområdet lokaliserad till f d Luleå sjukhus, Björknäs vårdcentral i Boden och Sunderby sjukhus. Verksamheten vid f d Luleå sjukhus upphör i samband med inflyttningen av Luleå vårdcentral till Landstingshuset.

Förutsättningarna för att koncentrera verksamheten till Sunderby sjukhus alternativt flytta verksamheten till andra lokaler i Luleå har utretts. Koncentration av verksamheten till Sunderby sjukhus har bedömts vara det ekonomiskt mest fördelaktiga alternativet men skapar olägenheter som av bland annat Psoriasisförbundet (PSO) bedömts allt för stora för patienterna.

Av möjliga lokaler i Luleå kommun är lokaler vid Björkskatans vårdcentral det bästa alternativet för patienterna. Samråd har skett med PSO, som förordar en flyttning till Björkskatans vårdcentral, bland annat med hänvisning till lokalernas placering och utformning.

Förslag till beslut

- 1 Flyttning av verksamheten från f d Luleå sjukhus till Björkskatans vårdcentral godkänns.
- 2 Bygginvesteringskostnaden prövas vid nästa styrelsesammanträde som en del i ett samlat investeringsärende.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 76

Yttrande över trafikplaner

Dnr 116-03, 133-03, 167-03, 344-03

Ärendebeskrivning

Landstinget har beretts tillfälle att yttra sig över:

- Länsstyrelsens förslag till länsplan för regional transportinfrastruktur i Norrbottens län perioden 2004–2015.
- Förslag till femårsplan för byggande av enskilda vägar inom Norrbottens län 2004-2008

- Vägverkets förslag till nationell plan för vägtransportsystemet 2004–2015.
- Banverkets förslag till framtidsplan för järnvägen 2004–2015.

Landstingets remissyttrande ska inlämnas till länsstyrelsen, som sammanställer svaren och avger yttrande till trafikverken.

Yttrandet ska vara länsstyrelsen tillhanda senast den 1 april 2003. Eftersom nästa sammanträde med landstingsfullmäktige hålls senare är det landstingsstyrelsen som avger landstingets yttrande.

Förslag till yttrande

Landstinget i Norrbotten är tillsammans med Kommunförbundet Norrbotten direktvalda respektive indirekt valda politiska företrädare för Norrbottens läns regionalpolitiska utveckling.

Landstingets regionalpolitiska inflytande bedrivs dels i Norrbottens län, dels tillsammans med politiska företrädare i de fyra nordligaste länen i nätverket Europaforum Norra Sverige. Detta nätverk är särskilt viktigt när det gäller infrastruktur och regional utveckling som en del av EU-samarbetet.

Landstinget är medfinansiär och medverkar också inom Norrbotniabanegruppen för framtagande av adekvat underlag till byggande av Norrbotniabanan.

Tillsammans med politiska företrädare och övriga intressenter är landstinget i Norrbotten även medlem i föreningen Norrtåg, ett nätverk för de fem nordligaste länen som arbetar för infrastruktursatsningar på järnväg i norra Sverige.

Sammanfattande synpunkter

Landstinget ställer sig bakom länsstyrelsens behovsinventering, funktionskrav och sakredovisning av läget och de förutsättningar som gäller för utvecklingen inom väg- respektive järnvägsinfrastrukturen.

Landstinget anger i sitt yttrande en infrastrukturprofil som på kort och lång sikt kommer att bidra till en nödvändig regionförstoring.

Förslag till åtgärder och prioriteringar understryker EU:s långsiktiga intresse av att utveckla infrastrukturen inom Barentsområdet och att skapa transportkorridorer som möjliggör för hela Europa att ta del av de mervärden som Barentsområdet kan erbjuda ekonomiskt, industriellt och för rekreation.

De långsiktiga investeringsbehoven sträcker sig naturligen utöver de fastställda ramar som statliga verk som Vägverket och Banverket liksom länsstyrelsen har att underordna sig.

Det är dock landstingets rätt och regionalpolitiska skyldighet att peka på långsiktiga strukturella behov och även kräva relevanta förstärkningar av nationella ramar för framtida infrastrukturinvesteringar i norra Sverige. Infrastrukturinvesteringar som EU enligt sina intressen och regelverk i avsevärd omfattning torde komma att medfinansiera.

Mot denna bakgrund väljer landstinget att, förutom att vara underremissinstans till länsstyrelsen i Norrbotten, ställa sina förslag direkt till näringsdepartementet och regeringen.

Mer detaljerade synpunkter

Riksdagsbeslutet den 14 december 2001 om infrastruktur för ett långsiktigt hållbart transportsystem innebär att den ekonomiska planeringsramen för transportinfrastruktur för perioden 2004–2015 uppgår till 364 miljarder kronor, varav 319 miljarder för verksamhet och 45 miljarder för kapitalkostnader i form av räntor och amorteringar för investeringar som finansieras med lån.

Landstinget vill som regionalpolitisk företrädare peka på att förutsättningarna efter riksdagsbeslutet när det gäller strategiska infrastrukturinvesteringar har förändrats, särskilt efter den tydliga deklARATIONEN i regeringsförklaringen att Norrbotniabanan, sträckningen Umeå-Haparanda, ska byggas.

Landstinget menar också att föreliggande förslag till nationella väghållnings- och banhållningsplaner inte på rätt sätt beaktar den snabba utvecklingen inom Barentsområdet. Redan idag efterfrågas en utveckling av öst-västliga kommunikationer, exempelvis sjötransport Nordamerika/Kanada via Narvik med ett behov av järnvägstransporter genom Sverige, Finland och Ryssland mot Asien.

De nationella planerna har inte beaktat den långsiktiga utvecklingspotentialen i den ryska delen av Barentsområdet och de mycket aktuella investeringsplanerna för utvinning av gas och olja i både den norska och den ryska delen av norra Ishavet.

Landstinget vill särskilt lyfta fram det avsnitt i länsstyrelsens remissförslag som pekar på behovet av att utveckla en internationell samordning av järnvägs- och väginfrastrukturen med syfte att sammanbinda EU-länderna Sverige och Finland samt EU-områdets gränsländer Norge och Ryssland.

Med tanke på att Riksväg 97 mellan Luleå och Boden tillhör de hundra mest olycksdrabbade vägsträckorna i landet vill landstinget härutöver understryka vikten av att sträckan byggs om till mötesfri väg och att det utan fördröjning sker i en samlad etapp.

Tre potentiella geografiska områden

Länsstyrelsen tar under rubriken Transportinfrastruktur och regionförstoring upp områdena:

- 1 Fyrkanten: Luleå, Boden, Piteå, Älvsbyn inklusive Kalix.
- 2 Malmfälten: Kiruna och Gällivare.
- 3 Tornedalen: Kalix/Haparanda och Torneå/Kemi.

Landstinget menar att hela Tornedalen ska omfattas i det geografiska området Tornedalen.

Landstinget kan även se ett fjärde område för regionförstoring omfattande inlandskommunerna Arjeplog och Arvidsjaur med kopplingar mot Saltdalen och Bodö i Norge.

Sjöfarten

En förutsättning för året-runt-sjöfart på Luleå och Piteå hamnar är en fungerande isbrytarverksamhet. För att långsiktigt säkerställa isbrytning på hög nivå föreslås att isbrytarflottan stationeras året runt i Luleå samt en avgifts-

konstruktion för sjöfarten som, i enlighet med länsstyrelsens förslag, inte missgynnar de nordligaste hamnarna.

Tjälsäkring

De 17 miljarder kronor som enligt departementets direktiv i huvudsak skulle satsas på tjälsäkring av vägar i skogslänen förefaller enligt nuvarande förslag i alltför hög grad om disponeras till andra bärighetshöjande ändamål i andra delar av landet. Detta är enligt landstingets mening ett svek mot skogslänen.

Enligt det uppdrag regeringen gett trafikverken och länsstyrelserna att upprätta långsiktiga planer för transportinfrastrukturen ska fördelningen av bärighetsmedel utgå från det vägnät som bedöms vara viktigt för näringslivet och ske på följande sätt:

Vägverket ska i den geografiska fördelningen av ramen för tjälsäkring, bärighet och rekonstruktion beakta bristerna i systemet, dvs längden avstängd väg, antalet dagar avstängningen varar samt storleken på det trafikflöde som berörs. Hänsyn ska också tas till graden svårighet för den tunga trafiken att under tjällossningsperioden nå sina målpunkter, vilket innebär att regioner med glesare vägnät ska ges större tyngd i fördelningen. Grusvägar skall beläggas där detta bedöms samhällsekonomiskt lönsamt.

Huvuddelen av Norrbottens vägar är av avgörande betydelse för bl a landets ekonomiskt största industrigren – skogs-, pappers- och sågverksindustrin.

Av förslaget till nationell plan för vägtransportsystemet 2004–2015 framgår att 5 miljarder kronor av bärighetsmedlen läggs utanför skogslänen, vilket är förvånande med tanke på den tydliga inriktningen. Vid fördelning av bärighetsmedlen framgår det inte att någon hänsyn tagits till att Norrbottens län och Västerbottens län har ett betydligt glesare vägnät än övriga delar av landet. Omkring en fjärdedel av bärighetsmedlen föreslås gå till Norrbottens län och Västerbottens län, trots att drygt 40 procent av tjälrestriktionerna finns inom dessa län.

Den föreslagna planen innebär en ökning av bärighetsmedel för Norrbottens län och Västerbottens län med ca 20 procent jämfört med nuvarande plan, vilket kan jämföras med en total ökning av bärighetsmedel i landet på ca 40 procent. Fördelningen av bärighetsmedel måste ses över så att län där framkomligheten för tunga fordon avsevärt försvåras eller omöjliggörs under tjällossningen får en helt annan tyngd i medelsfördelningen. Omfördelningen av bärighetsmedel får inte kompenseras genom en neddragning av driftmedel.

Regionalt flyg

Landstinget vill med kraft understryka att det regionala flyget på kort och lång sikt bör ges helt nya utvecklingsmöjligheter.

För närvarande kan endast linjen mellan Luleå, Kallax och Stockholm, Arlanda sägas fungera väl. Det är dock alltför höga biljettpriser för både privat- och affärskunder.

Landstinget ser behov av att samordna verksamheten vid de statliga flygplatserna Luleå och Kiruna med de kommunala flygplatserna i länet.

Det är angeläget för norra Norrland att utveckla det regionala flyget mellan de fyra nordligaste länen; orterna Kiruna, Luleå, Skellefteå, Umeå,

Örnsköldsvik/Härnösand/Sundsvall samt Östersund. Detta är viktigt för att dra fördel av region norra Norrland som geografiskt kan identifieras med nätverket Europaforum Norra Sverige.

En aktuell och prioriterad strategi är utvecklingen av det regionala flyget inom Barentsområdet. Nuvarande flyg Luleå-Rovaniemi-Murmansk-Archangelsk bör utvecklas med kopplingar till Tromsö, Uleåborg och Umeå.

Snabbtåg

För närvarande pågår ett arbete med att utveckla snabbtågstrafik för persontransporter mellan Kiruna-Boden-Luleå och vidare mot Umeå för att i närtid medverka till en konstruktiv regionförstoring. Detta är inte konkurrerande med föreslagen utveckling av regionalt flyg, utan förstärker regionförstoringssambitionen.

Norrbotniabanan

Norrbotniabanegruppens delrapport om persontrafik talar om en ökning av trafiken från dagens cirka 500 000 resenärer på stambanan till det dubbla år 2010. Prognosen för Norrbotniabanan beräknat till 20 turer per dag i varje riktning medför ett uppskattat antal resenärer på mellan 1,7 och 2,0 miljoner.

Produktionsvärden i Norrland är idag 150 miljarder kronor per år. Norrbotniabanan kostnadsberäknad till 12 miljarder kronor skulle med en enprocentig produktionsökning vara betald på mindre än 10 år.

Den andra delrapporten om godstransporter med fler och tyngre tåg öppnar för en trettioprocentig ökning av godstransporter. Framtidsutblickar mot Barentsområdet och öst-västliga transporter pekar på avsevärt större volymer.

Första etappen av Norrbotniabanan bör beslutas snarast och samtidigt tidigareläggas, om möjligt från 2005/06. Detta för att svara upp mot dagens godstransportbehov och kända industriella gränsöverskridande expansionsintressen; Sverige/Finland samt tidigare nämnda intressen USA/Canada via Narvik till Asien.

Klassificering och prioritering av TEN-T-objekt

Landstinget vill understryka föreningen Norrtågs uppfattning att frågan om klassificering och prioritering av TEN-T-objekt är utomordentligt angelägen. EU ska under 2003 prioritera 25 transportkorridorer i Europa. EU kan komma att höja investeringsstödet från 10 procent till 20–85 procent, vilket kommer att skapa möjligheter för Sverige till utökade satsningar.

Landstinget anser det utomordentligt angeläget att det nationellt helt dominerande person- och godsstråket Narvik-Boden-Malmö mot europeiska kontinenten samt Narvik-Boden-Haparanda mot Finland och Baltikum respektive Finland och Ryssland lyfts in som prioriterade TEN-T-korridorer och att Sverige aktivt verkar för att detta sker.

--

Yrkande

Bengt Ek (s), Kenneth Backgård (ns), Maria Salmgren (m) och Stefan Tornberg (c) yrkar bifall till förslaget.

Beslut

Yttrande enligt förslaget avges.

§ 77

Yttrande över förslag till regional trafiksäkerhetsplan för Norrbottens län och Västerbottens län 2004–2007

Dnr 420-03

Ärendebeskrivning

Landstinget har beretts tillfälle att yttra sig över planen samt en konkretisering av vad den nationella planen för vägtransportsystemet skulle innebära för Norrbottens län och Västerbottens län.

Syftet med planen är att på ett tydligt sätt kunna beskriva regionens förutsättningar och vad som skulle erfordras för att uppnå uppsatta mål i regionen. Av konkretiseringen framgår även ett detaljerat förslag på vilka objekt som skulle kunna komma till utförande med beaktande av den nationella planens förslag till planeringsramar.

Landstingets yttrande ska vara Vägverket Region Norr tillhanda senast den 1 april 2003. Eftersom nästa sammanträde med landstingsfullmäktige hålls senare är det landstingsstyrelsen som avger landstingets yttrande.

Förslag till yttrande

Vägverket Region Norr genomförde under 2001 en undersökning av vilka förväntningar som externa aktörer har på samarbetet inom trafiksäkerhetsområdet. De aktörer som ingick i undersökningen var kommunerna, polisen och landstingen.

De överenskommelser i sektorsfrågor som finns mellan Vägverket Region Norr och landstingen i Norrbotten och Västerbotten utgör en bra grund för att kunna utveckla samarbetet i bl a trafiksäkerhetsfrågor. Landstingen har som samhällsaktörer stora möjligheter att aktivt bidra till konkreta trafiksäkerhetsåtgärder. Dessutom besitter landstingen stora informationsmängder om effekter av dålig trafiksäkerhet, som bättre borde kunna nyttjas i trafiksäkerhetsarbetet. Det finns därför en stor potential för Vägverket Region Norr att utveckla samarbetet.

Landstinget har tagit del av Vägverket Region Norrs åtgärdsplaner inom redovisade områden. Ett nästa steg måste vara att de inblandade parterna kommer överens om tydliga gränsdragningar och vilka ekonomiska och personella resurser som respektive part ska ta ansvar för.

Landstinget är berett att inom ramen för sin ordinarie verksamhet medverka i utbildnings- och informationsinsatser, speciellt inom områdena trafiknykterhet och medicinska värden av användning av bilbälte och cykelhjälm.

Vägverket Region Norr bedömer att det finns potential till förbättringar inom området räddning/vård och rehabilitering och föreslår att följande åtgärder genomförs:

- Höja kunskaperna hos alla trafikanter om vilka åtgärder som ska vidtas på en olycksplats.
- Öka kunskaperna om behovet av och möjligheterna till att minska tiden från olyckan till larmet.
- Förbättra själva larmet, bl a genom olika insatser för att lokalisera olycksplatsen.
- Skapa möjligheter att snabbt ge de skadade adekvat sjukvård genom bl a ett väl fungerande transportsystem för sjukvårdspersonal och skadade, t ex ambulanshelikopter.
- Skapa fungerande nätverk bland berörda ansvariga myndigheter och organisationer för att på så vis uppnå en gemensam syn på effektiva åtgärder.

Landstinget är inom dessa områden direkt eller indirekt part och avser att aktivt tillsammans med andra intressenter inom ramen för tillgängliga resurser utveckla och förbättra förutsättningarna för räddning, vård och rehabilitering.

Beslut

Yttrande enligt förslaget avges.

§ 78

Bidrag till konferens om barns och ungdomars fysiska aktivitet i skolan

Dnr 468-03

Ärendebeskrivning

Luleå tekniska universitet, Regionalt utvecklingscentrum, Institutionen för lärarutbildning, ansöker om bidrag med 50 000 kr till en konferens, Skolan i rörelse, under år 2003. Syftet med konferensen är att tolka och förstå hur den fysiska aktiviteten bland barn och ungdomar i Norrbotten ska ges möjligheter att utvecklas och stimuleras inom förskola/skola och under barnens fritid. Målet är också att söka former för fortsatt samverkan kring barnens hälsa.

Konferensen vänder sig till olika personalkategorier inom skolan och lärarutbildningen, politiker, förvaltningschefer samt föreningslivet i Norrbotten. Arrangemanget sker i samverkan med Skolverket, Statens Folkhälsoinstitut och Kommunförbundet Norrbotten.

Regionalt utvecklingscentrum vid Luleå tekniska universitet har som uppgift att främja dialog och nätverksbygge för kompetens- och utvecklingsarbete inom utbildningsområdet i sig och mellan länets utbildningsinstanser och andra samhällsaktörer inom länet.

Yttrande och förslag till beslut

Syftet är vällovt, men arrangemanget ligger utanför landstingets uppgiftsområde. Det naturliga är att såväl det ekonomiska som övriga ansvaret för konferensen bärs av de inblandade parterna. Styrelsen föreslås därför fatta följande beslut:

Ansökan avslås.

Beslut

Ansökan avslås.

Jäv

Marita Björkman (s) deltar på grund av jäv inte i behandlingen av ärendet.

§ 79

Bidrag till projektet Agraricum

Dnr 82-03

Ärendebeskrivning

I samband med hotet om nedläggning av Sveriges lantbruksuniversitetets (SLU:s) försöksverksamhet i Öjebyn tillsattes en aktionsgrupp med uppdrag att se över framtiden. Gruppen, med representanter från näringslivet, hushållningssällskapet, Piteå kommun, länsstyrelsen, Grans Naturbruksskola, SLU samt Luleå tekniska universitet och Musikhögskolan i Piteå, har tagit fram ett förslag som innebär att ett landsbygdsutvecklingscentrum inrättas – projekt Agraricum – med Lantbrukarnas riksförbund som huvudman. En mindre styrgrupp har nu tillsatts.

Med projekt Agraricum hoppas styrgruppen kunna vända de negativa flyttströmmarna som innebär koncentration och expansion kring storstäderna och utarmning av landsbygden. Genom att satsa på attitydfrågor och handlingskraft ska den negativa utvecklingen vändas.

Projektet innebär ett landsbygdsutvecklingscentrum där flera sektorer samverkar. Genom att samutnyttja kompetens och nätverk uppnås synergieffekter och en stark aktör skapas.

Ett antal sektorer kommer att vara byggstenar i landsbygdsutvecklingscentrum. Ett antal sektorer kan idag identifieras: upplevelseindustrin, turistnäringen, forskning kring lantbruk och trädgård, upplevelseutbildning på gymnasial- och högskolenivå, lokal utveckling samt landsbygdsföretagande.

Projekt Agraricum ska nyttja befintliga resurser och resultat men även prova nya infallsvinklar, arbetsätt och verksamhetsinriktningar. Exempel är KK-stiftelsens satsning på upplevelseindustri, där Piteå kommun utgör en av de fem nationella noderna i nätverket som syftar till att skynda på utvecklingen av upplevelseindustrin och som ligger väl i linje med projektet Agraricum. Så även Interreg III A-projektet kring trädgårdssektorn där Hushållningssäll-

skapet i Norrbotten är huvudman. Vad det gäller upplevelseinriktad utbildning startades redan 2002 en högskoleutbildning på 120 poäng med samarbete med Carl-Jan Grankvist i Grythyttan och en turismutbildning i Linköping.

Landsbygdsutvecklingscentrat förväntas bli en injektion för redan befintliga verksamheter som t ex Grans Naturbruksskola samt bidra till etableringar av nya företag och verksamheter genom att framgångsfaktorer för lokal utveckling identifieras.

Förstudien till projekt Agraricum beräknas pågå under ett år med start januari 2003. Målet är att under det året upprätta en strategisk plan, en verksamhetsplan samt säkerställa den framtida finansieringen. Verksamheten beräknas starta januari 2004.

Finansiering

Beräknade kostnader för förstudien är 300 tkr. Från landstinget söks 150 tkr för år 2003. Övriga tilltänkta finansiärer är Länsstyrelsen i Norrbottens län med 100 tkr samt Statens lantbruksuniversitet, SLU, med 50 tkr för år 2003.

Förslag till beslut

Ansökan avslås.

Beslut

Ansökan avslås.

§ 80

Bidrag till litteraturprojekt

Dnr 1968-02

Ärendebeskrivning

Lars Lundgren, Umeå, och Bo Göran Windoff, Ljungsbro, båda ursprungligen från Kiruna, ansöker om 230 000 kr till projektet "Livet Längs Linjen" under perioden 2003–2005. Projektet ska utmynna i bl a en bok om livet längs järnvägen mellan Kiruna och Riksgränsen. De sökande har en längre tid samlat in information om människorna och livet längs järnvägen ur ett socialt perspektiv, idag uppgår detta material till ca 2000 objekt. Man vill särskilt lyfta fram kvinnornas roll och betydelse i arbetet och i det sociala livet efter järnvägslinjen.

Tidigare dokumentationer kring järnvägsarbetet har oftast berört den tekniska utvecklingen. Dokumentationen har därför betydelse i ett bredare sammanhang för kommande forskning, belysning samt beskrivning av livet i Norrbotten.

Medskrivare är bl a Hjördis Matti, tidigare knuten till järnvägmuseet i Gävle. Samarbete finns också med Kiruna kommuns bildarkiv.

Ansökan till Kiruna kommun och en medfinansieringsansökan till länsstyrelsen är inlämnade.

Totalkostnaden för projektet enligt budget för perioden 2002–2005 beräknas till 920 000 kr.

Förslag till beslut

- 1 Bidrag beviljas för researcharbete med 40 000 kr per år, dock högst 120 000 kr, under förutsättning att bidrag från Kiruna Kommun och länsstyrelsen beviljas samt att insamlat material tillfaller och förvaltas av lämplig part i Norrbotten, exempelvis Norrbottens Minne Norrbottens länsmuseum, där möjlighet ska finnas för allmänhet och forskare att få tillgång till materialet för framtida forskningsprojekt.
- 2 Pengarna, totalt 120 000 kr, anvisas ur anslaget för riktade kulturinsatser.
- 3 Projektet ska rapporteras och redovisas i enlighet med landstingets regelverk.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 81

Bidrag till dansprojekt

Dnr 262-03

Ärendebeskrivning

Föreningen Luleå Rytmik och Balett ansöker om medfinansieringsstöd med 350 000 kr till projektet ”Bredda kulturutbudet genom dansutveckling”. Föreningen har bedrivit verksamhet sedan 1969. Under den senaste treårsperioden har man i det närmaste fördubblat sitt medlemsantal till ca 1 000 elever. Man erbjuder idag dansutbildning på många nivåer och till många olika åldersgrupper.

Med projektet vill man dock stärka utbudet och föra utbildningen inom särskilt jazzdans i länet till en högre nivå. Genom utbildningen, som ska vara ettårig med ca 20 elever, vill man ge eleverna den kompetens som krävs för att bli antagen till t ex Danshögskolan i Piteå och andra dansutbildningar.

Rekryteringsområdet är främst Norrbottens och Västerbottens län.

Tidplan för projektet är juli 2003 till juni 2005. Ansökan är även inlämnad till Luleå kommun, länsstyrelsen och Statens Kulturråd m fl. Beslut från dessa kommer senare i vår.

Yttrande och förslag till beslut

Landstinget har sedan flera år avsatt medel för dans och dansutbildningsarbete i organisationen Dans i Nord som samarbetar med Piteå kommun och

kommunens dansutbildningar. Stödet har 2003 övergått från ett projektbidrag till ett fast stöd på 500 000 kr. Statligt stöd samt stöd från landstinget lämnas också årligen till danskonsulentverksamhet i Dans i Nord med sammanlagt 500 000 kr. Vidareutveckling av samarbetsmodellen med Piteå kommun pågår.

Mot den bakgrunden föreslås att ansökan avslås.

Beslut

Ansökan avslås.

§ 82

Bidrag till showcase och musikbranschseminarier

Dnr 339-03

Ärendebeskrivning

Kulturföreningen Carnival ansöker om 200 tkr för att genomföra fem stycken s k showcase-spelningar där 4–6 norrbottniska musikgrupper eller artister inbjuds att delta. Syftet är att knyta kontakter mellan musikverksamma i länet och musikbranschen på nationell nivå.

Staffan Lahti, medlem i Kulturföreningen Carnival, erhöll under 2002 ett bidrag från landstings kulturutskott på 63 tkr för en s k showcase-spelning som genomfördes i november 2002.

Kulturutskottet har också tidigare beslutat om bidrag till projektet Musikpool 2002 där syftet är att stödja, utveckla och marknadsföra ung musik från regionen samt att attrahera musikproduktion till länet och därmed skapa arbetstillfällen inom näringen. Projektet innehåller aktiviteter som ungdomsmusikprojekt, showcase-spelningar och inventering av spellokaler. Bidrag beviljades med 250 tkr och medfinansierare var bl a Mål 1.

Förslag till beslut

Ansökan avslås.

Beslut

Ansökan avslås.

§ 83

Val av ledamot i Nordkalotträdet

Dnr 580-03

Ärendebeskrivning

Nordkalottkommittén (nuvarande Nordkalotträdet) tillsattes år 1967 av arbetsmarknadsministrarna i Finland, Sverige och Norge. År 1973 fick Nordkalotträdet status som ämbetsmannakommitté. Nordkalotträdet verksamhet regleras via en inre arbetsordning antagen på Nordkalotträdet möte den 27 maj 1997. Enligt arbetsordningen omfattar Nordkalotten fylkena Nordland, Troms och Finnmark i Norge, Norrbottens län i Sverige och landskapet Lappland i Finland

Länen och fylkena representeras i Nordkalotträdet enligt följande:

- *Norge*: En representant för vardera Nordland, Troms och Finnmark fylkeskommuner och en representant som utnämns av Kommunal- och regionaldepartementet i Norge.
- *Finland*: En representant för vardera Lapplands förbund, länsstyrelsen i Lapplands län, näringslivet och den kommunala nivån.
- *Sverige*: En representant för vardera länsstyrelsen i Norrbottens län, Norrbottens läns landsting, näringslivet och den kommunala nivån.

Ordförandeskapet i Nordkalotträdet alternerar mellan länderna i perioder om två år. I samband med byte av ordförandeskap aktualiseras även nomineringar av ledamöter till Nordkalotträdet. Från och med 1 januari 2003 till den 31 december 2004 har Lapplands förbund ansvaret för ordförandeskapet. Med anledning av detta har en förfrågan gjorts till respektive organisation om eventuella förändringar av representationen i Nordkalotträdet.

Landstinget representant under föregående period var Toivo Hofslagare.

Förslag till beslut

Toivo Hofslagare utses till representant för landstinget även för perioden 2003–2004.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 84

Landstingsstyrelsens rapport

Dnr 18-03

Förslag

Följande rapport lämnas till landstingsfullmäktige den 10 april 2003.

--

Avsnitt 1: Ur landstingsdirektörens rapport till styrelsen 27 februari 2003

--

Förlossningsverksamheten i länet

Mot bakgrund av beslutet i Landstingsplan 2003 har Ingvar Karlberg utsetts till utredare av förlossningsverksamheten i länet. Han har nu inlett sitt uppdrag och ska lämna ett förslag senast i april för beslut av fullmäktige i juni.

Krisledningsnämnd

En ny lag om extraordinära händelser i fredstid hos kommuner och landsting trädde i kraft 1 januari 2003. Lagen utgör en del av ett nytt nationellt krishanteringsystem.

Enligt lagen ska det i kommuner och landsting finnas en nämnd, krisledningsnämnd, som fullgör uppgifter under extraordinära händelser.

Landstingsfullmäktige beslutade 12 december 2002 att landstingsstyrelsen tillika ska vara krisledningsnämnd.

Ungdomar i Norrbotten – hälsostudie bland elever i årskurs 7

Under våren 2002 gjorde landstingets sekretariat en enkätundersökning bland elever som gick i årskurs 7 i Norrbotten. Frågorna berörde ungdomarnas hälsa, vanor och uppfattningar. Totalt har 1 840 ungdomar besvarat frågorna.

Bilden av ungdomarnas liv och hälsa visar på förutsättningar att vidmakthålla god hälsa och livskvalitet bland ungdomarna. De flesta säger sig trivas med livet, ha vänner, fritidsintressen och goda vuxenkontakter. Flickorna ger där- emot en något mer försiktig positiv bild än pojkarna.

Till den mindre positiva bilden hör att:

- Många ungdomar ofta känner sig trötta på morgnarna.
- En del saknar någon att prata med.
- Mobbning förekommer.
- En av tio elever i årskurs 7 använder tobak (röker eller snusar).

Andra exempel är att 19 procent av flickorna säger sig ha huvudvärk flera gånger i veckan. Detta återspeglas också av att 28 procent av flickorna och 16 procent av pojkarna ätit tabletter mot huvudvärk fler än en gång den senaste månaden. Nästan lika många uppger sig ha svårt att somna om kvällarna.

Närmare presentation av resultatet finns i rapporten ”Ungdomar i Norrbotten – enkätstudie bland elever årskurs 7, år 2002”.

Det finns en del skillnader i hälsa och livsstil bland pojkarna och flickorna i länets olika delar. I särskild rapport, ”Hälsoenkäter bland elever, årskurs 7, år 2002”, presenteras undersökningsresultaten per länsdel efter hälso- och sjukvårdsberedningarnas geografiska områden.

Hearing om regionala samverkansorgan

Sedan tre kommuner under våren 2002 sagt nej till att bli medlemmar i kommunalförbundet Region Norrbotten har inget ytterligare hänt i regionfrågan. På begäran av länets kommuner anordnade Kommunförbundet Norrbotten en hearing om samverkansorgan och Region Norrbotten den 29 januari 2003. Inbjudna var kommunalråd, kommunchef, landstingsråd, landstingsdirektör och representanter från partidistrikten.

Vid hearingen berättade Håkan Brynielsson från regionförbundet i Kalmar län om sina erfarenheter från Kalmar. Därefter diskuterade deltagarna vad som ska hända i Norrbotten. Dagen resulterade i att den tidigare utredningsgruppen fick i uppdrag att, utifrån de synpunkter som framkom vid hearingen, skissa på alternativa lösningar fram till kommunförbundets länsmöte i mars.

Europaforum V Norra Sverige, Östersund 16–17 januari 2003

Det politiska positionsdokument som fastställdes vid Europaforum III Norra Sverige i Lycksele den 25–26 oktober 2001 utgör grunden för utvecklad och fördjupad samverkan mellan länen. Med utgångspunkt i positionsdokumentet görs följande preciseringar:

- 1 Europaforum Norra Sverige framhåller att det behövs en europeisk regionalpolitik. Det finns behov av strukturfonder i EU som kan bidra till den regionala utvecklingen och norra Sverige har, med extrem gleshet som en avgörande faktor, en särskild ställning enligt fördragen. Dessutom är Interreg-programmen synnerligen framgångsrika och viktiga för norra Europa och bidrar till en positiv utveckling. Detta måste vara utgångspunkten för den svenska regeringen i förhandlingarna med övriga medlemsstater.
- 2 I EU:s tredje sammanhållningsrapport är det särskilt viktigt att norra Sveriges specifika förhållanden med extrem gleshet, långa avstånd inom regionen och till marknaden samt kallt klimat beaktas. Prioriteringen av de fattigaste regionerna i Europa med ett BNP på under 75 procent av EU:s genomsnitt är riktig. Vid sidan av detta måste nu befintliga Mål 1-områden i norra Sverige bibehållas med särskild status och med hänvisning till gleshetskriteriet.
- 3 Erfarenheterna från tidigare strukturfondsperioder har visat att gemensamma strategier och samarbete i partnerskap gett goda resultat. Vidare

visar utvärderingen av Mål 6-programmet att strategierna varit riktiga men att det kräver långsiktighet och ökade resurser för att få genomslag på regional utveckling i norra Sverige. Detta motiverar fortsatta regionalpolitiska satsningar i norra Sverige med stöd av EU:s strukturfonder och nationella medel.

- 4 Revideringen av riktlinjerna för regionala stöd måste koordineras med den framtida regionalpolitikens utformning och eftersträva att stödområden motsvarande strukturfondsprogrammen etableras. Gleshetskriteriet ska även fortsättningsvis ligga till grund för tillämpningen av statsstödsreglerna i Sverige.
- 5 Europaforum Norra Sverige betonar vikten av att Europeiska unionens samtliga politikområden beaktar de regionala skillnaderna i Europa. Av särskild betydelse för norra Sverige är samordningen mellan strukturfonderna och konkurrenslagstiftningen, miljölagstiftningen och transportpolitiken.
- 6 Europaforum Norra Sverige poängterar vikten av att se Östersjön som ett innanhav som förenar länderna runt om och möjliggör gränsöverskridande samarbete. Norra Sverige ska öka engagemanget vad gäller erfarenhetsutbyte med de nya medlemsstaterna och unionens grannar, bland annat med stöd av transnationella program som Norra Periferin och Östersjöprogrammet.
- 7 Europaforum Norra Sverige understryker vikten av subsidiaritetsprincipen och regionernas ökande inflytande i EU:s beslutsprocess. Det är den lokala och regionala nivån som kan tillgodose en ökad legitimitet för det Europeiska samarbetet genom att föra besluten närmare medborgarna. Detta måste påverka arbetet i Europeiska Konventet.
- 8 Europaforum Norra Sverige anser att det behöver skapas nya möjligheter att kombinera insatser från olika politikområden för att skapa positiv landsbygdsutveckling. Vi menar också att EU bör öppna upp för flexibilitet inom ramen för jordbruksfonden.
- 9 Europaforum Norra Sverige har antagit ett särskilt positionsdokument avseende öst-västliga kommunikationer i norra Sverige.

Även i fortsättningen ska arbetet inom Europaforum Norra Sverige ledas av utsedda rapportörer med mandat från ordinarie politiska strukturer.

De tre norrbottniska rapportörerna är Bengt Westman (s), Maria Öberg (s) och Wilhelm Haara (c).

Norrbotten är värd för nästa Europaforum Norra Sverige.

--
Avsnitt 2: Vissa styrelsebeslut 27 februari 2003

--

Revisionsrapporter

Entreprenörsavtal för driften av Vittangi vårdcentral

Komrev har på landstingsrevisorernas uppdrag granskat det avtal som slutits mellan landstinget och Praktikertjänst AB för driften av Vittangi vårdcentral.

Revisorernas huvudintryck är att landstingets tillgång till information om verksamhet och ekonomi är tillräcklig, inkluderande revisionens behov. Där- emot ser revisionen svagheter i avtalskonstruktionen när det gäller regleringen av produktion, kvalitet och ersättning. Den del som reglerar den s k kapitat- ionsersättningen är klar och tydlig. Den är dock en mindre del av totalersätt- ningen. I kommande upphandlingar eller omförhandlingar av avtal måste de delar som reglerar all ersättning vara tydligare.

I rapporten anges att en intressant fördjupningsstudie under 2003 vore att jämföra kostnad per invånare vid några vårdcentraler i länet och då givetvis inklusive Vittangi vårdcentral.

Styrelsens behandling av rapporten

Rapporten lades till handlingarna med följande kommentarer:

”Upphandlingar av den här typen av verksamhet, i detta fall en hel vård- central, är hittills relativt ovanliga i landstinget. Det kan konstateras att upp- handlingen varit bra i vissa avseenden, men att det finns delar som måste för- bättras. Framst gäller detta avvägningen mellan områdesersättning och kapitationsersättning samt de problem av incitamentskaraktär som finns avse- ende kostnader för läkemedel, hjälpmedel m m.

Styrelsen ser positivt på om revisionen under 2003 kan genomföra en för- djupningsstudie för att jämföra den totala kostnaden för primärvården i Vit- tangi med jämförbara enheter inom primärvården i övriga länet som drivs i egen regi.”

Intern kontroll inom division Folktandvård – Kassahantering

Komrev har på landstingsrevisorernas uppdrag granskat hur det interna kon- trolsystemet är uppbyggt och fungerar inom kassahanteringsområdet inom division Folktandvård, och hur det patientadministrativa IT-systemet Syster Fluorence stödjer den interna kontrollen.

Granskningen har genomförts genom intervjuer av systemförvaltare, syste- madministratör och divisionens ekonom samt genom arbetsplatsbesök vid fem kliniker runt om i länet och substansgranskning av datafiler och datarappor- ter.

Revisorernas huvudintryck är att den interna kontrollen kring folktandvårdens kassahantering har många och stora brister. Till stor del beror dessa på svag-

heter i IT-systemet Syster Florence, men också på brister i själva hanteringen.

Bristerna i IT-systemet Syster Florence ekonomiska funktioner har revisionen även pekat på vid ett tidigare tillfälle (revisionsrapport ”Nytt administrativt tandvårdssystem”, februari 1996).

Revisorerna ser allvarligt på att bristerna i den interna kontrollen och kassahanteringen är så omfattande, fått fortgå så länge och varit kända. Det pågår en förberedande upphandlingsprocess för att ersätta befintligt system. Eftersom införandet av ett nytt system kan ta förhållandevis lång tid, uppmanar revisorerna styrelsen att med kraft och snabbhet åtgärda de allvarligaste bristerna.

Styrelsens behandling av rapporten

Rapporten lades till handlingarna med följande kommentarer och med uppdrag åt landstingsdirektören att till styrelsen årligen återrapportera hur arbetet fortskrider:

”Som revisorerna påpekar finns det stora brister i IT-systemet SF2. På grund av systemets uppbyggnad och ålder är det inte möjligt att göra några förändringar i själva systemet. Folk tandvården kommer att införa ett nytt IT-system som har landstingets vårdadministrativa system (VAS) som plattform. Till VAS ska integreras en speciell tandvårdsmodul som kommer att upphandlas.

Tidsplanen för detta är att under 2003 kommer VAS att utvecklas, tandvårdsmodulen att upphandlas och en testinstallation att installeras på en klinik. Breddinförandet på klinikerna planeras till 2004 och takten i införandet är beroende av tillgängliga resurser och planeras kunna ske successivt under en femårsperiod.

I kravspecifikationen för det nya IT-systemet har bl a framförda brister eller manuellt arbetskrävande rutiner beaktats. I samband med införandet av ett nytt IT-system kommer även ändamålsenliga förändringar och förbättringar inarbetas i de manuella rutinerna.

I väntan på nytt IT-system med anpassade nya manuella rutiner kommer divisionen att utarbeta kompensande manuella kontrollrutiner för kontantkas-seavstämning, makulering, felregistrering och kreditering.

Fördelningen av arbetsuppgifter och ansvar kommer att klargöras, formaliseras och anpassas utifrån förutsättningar på den enskilda kliniken.

Divisionens ekonomiavdelning driver ett ekonomihandboksprojekt. Divisionens ekonomiska rutiner kommer successivt att dokumenteras på intranätet. Dessa rutiner kommer därefter att lokalt på klinikerna anpassas utifrån lokala förutsättningar. Anpassade rutiner ska dokumenteras och kontrolleras så att de inte avviker från minimikraven på intern kontroll.

Rutinen för kontroll- och avstämning kommer att ses över och formaliseras.

Översyn av flöden och hotbild beträffande hantering av kontanta medel har påbörjats. Åtgärder har vidtagits i syfte att stärka säkerheten i hanteringen.”

Division Folkandvårds kvalitetsarbete

Komrev har på landstingsrevisorernas uppdrag granskat på vilket sätt division Folkandvård följer upp och utvärderar verksamhetens kvalitet, såväl medicinsk som patientupplevd kvalitet.

Granskningen har genomförts genom intervjuer av divisionschef, ansvariga handläggare samt klinikchefer vid fyra allmäntandvårdskliniker i länet. Dessutom har nationella och landstingsinterna styrande dokument studerats.

Huvudintrycket är att divisionen har goda förutsättningar att följa kvaliteten i verksamheten. Visserligen har aktiviteter som rör kvalitetssäkring gått ner något under 2002, men bedömningen är ändå att divisionen har haft en tillfredsställande kännedom om kvaliteten i verksamheten under året.

Rapportering och uppföljning av kvalitetsfrågor har genomförts enligt fastställda uppdrag till landstingsstyrelse och landstingsfullmäktige. I samband med att ledningsorganisationen för divisionen förändras bör ledningen klargöra hur kvalitetsutveckling och kvalitetsuppföljning ska bedrivas och integreras i den nya ledningsorganisationen.

Styrelsens behandling av rapporten

Rapporten lades till handlingarna med följande kommentarer:

”Division Folkandvård har som revisorerna påpekat ett omfattande kvalitetsystem som bistår klinikerna med verktyg för löpande kvalitetsarbete. I förslaget till divisionsplan för 2003 har divisionen två nya kvalitetsuppdrag som bidrar till ökad kvalitet. Arbetet med avvikelserapporteringen ska utvecklas och redovisas och dessutom ska varje basenhet genomföra en kvalitetsgranskning av sin verksamhet. Resultat och prioriterade förbättringsområden ska redovisas i respektive basenhetsplan. I kvalitetssystemet för 2003 ska även klargöras hur kvalitetsutveckling och kvalitetsuppföljning bedrivs i den nya ledningsorganisationen.”

Personaladministration via webb (PAW)

Komrev har på uppdrag av landstingets revisorer granskat hur den interna kontrollen fungerar i den personaladministration som numera sker via webb, även kallat PAW.

Granskningen har genomförts genom studier av systemdokumentation, rutin-anvisningar samt genom intervjuer med bl a systemansvarig, systemförvaltare och arbetsledare.

Idag är över 5 200 anställda anslutna till PAW. Genom användning av PAW ersätts pappersblanketter av formulär på bildskärm. Kommunikationen mellan anställda och arbetsledare kring ledigheter m m sker därför nu i huvudsak elektroniskt. Arbetsledarens attest sker också elektroniskt.

Sammanfattningsvis konstateras att den interna kontrollen förstärkts i och med övergången till PAW:

- PAW upplevs allmänt som lättanvänt.
- Behörighetskontroller sker både mot PAW och Pabas.
- Den elektroniska kommunikationen ger ett säkrare och mer effektivt förfarande vid ledighetsansökningar.

- Arbetsledaren har bättre överblick av läget på individnivå.

Vissa smärre brister och visa utvecklingsmöjligheter kan dock konstateras:

- Möjligheten att attestera flera anställdas ansökningar i klump ökar risk för felaktiga attesteringar.
- Markering vid avslag är otydlig och spårbarhet saknas.
- Olika former av statistik saknas.

Styrelsens behandling av rapporten

Styrelsen uppdrog åt Administrativ service att i det fortsatta utvecklingsarbetet av PAW väga in de utvecklingsmöjligheter och brister som pekats på i rapporten.

Vårdpersonalens arbetstidsfördelning

Komrev har på uppdrag av landstingets revisorer granskat hur läkares och sjuksköterskors arbetstid fördelas på olika arbetsuppgifter.

Granskningen har genomförts genom en s k frekvensstudie, där ett fyrtiotal läkare och sjuksköterskor vid Sunderby, Kalix och Gällivare sjukhus aktivt medverkat.

Revisionsrapporten ger en bild av hur arbetstidsfördelningen ser ut för läkare och sjuksköterskor. Redovisad arbetstidsfördelning mellan olika arbetsuppgifter, framför allt relationen mellan patientarbete och övrig tid, måste analyseras vidare för att kunna utgöra underlag för effektiviseringar, prioriteringar och omprövningar.

I studien finns signaler från sjuksköterskor om att man ibland upplever att man arbetar med fel saker, och att utrymmet för samtal med patienter och anhöriga upplevs som otillräckligt. Likaså kan alltid frågan ställas om läkartidens fördelning mellan exempelvis operation, övrigt patientarbetet och administration är optimal.

De förhållanden som kommit fram vid de studerade enheterna kan sannolikt också äga giltighet vid motsvarande enheter på övriga sjukhus och kan utgöra en bra plattform och utgångspunkt för ansvariga, främst läkare och sjuksköterskor, att diskutera, förändra och utveckla områden som rör uppgifts- och ansvarsfördelning, teamarbete och processtänkande.

Styrelsens behandling av rapporten

Rapporten lades till handlingarna med konstaterandet att aktiviteter med anledning av densamma är påbörjade inom hälso- och sjukvårdsdivisionerna.

Investeringar

I Landstingsplan 2003 har fullmäktige angett den totala investeringsnivån till 150 mkr för investeringar i inventarier och fastigheter samt bemyndigat landstingsstyrelsen att besluta om investeringar upp till denna nivå.

Styrelsen beslutar om investeringar vid högst fyra tillfällen under året. Vid det första tillfället godkände styrelsen investeringar i kapitalinventarier och fastigheter för 48 561 tkr, varav 3 097 tkr avsåg fastigheter.

Ytterligare insatser för ökad tillgänglighet inom ortopedi

Enligt en särskild överenskommelse mellan Landstingsförbundet och staten har regeringen tillskjutit särskilda medel till landstingen för insatser för att minska köer och öka tillgängligheten till hälso- och sjukvården. För Norrbottens läns landsting uppgår tillskottet till närmare 36 mkr per år under tre år (2002–2004); totalt 107 mkr.

Landstingsfullmäktige beslutade i september 2001 om hur delar av de tilldelade medlen ska användas för att öka tillgängligheten till hälso- och sjukvården. Den ortopediska verksamheten tilldelades 2 mkr per år under åren 2002–2004, dvs totalt 6 mkr, för att öka antalet knä- och höftoperationer med 100 operationer till totalt 550 operationer per år.

Antalet skulle genom extra kökortningsinsatser kunna ökas med ytterligare 100 operationer under år 2003. Detta bedöms angeläget eftersom väntetiderna för dessa operationer fortfarande är långa och tillgänglig kapacitet för en sådan volymökning finns. Det som krävs är i huvudsak medel för att täcka de rörliga kostnaderna för protesmaterial. Erforderligt resurstillskott beräknas till totalt ca 2 mkr.

Av tilldelade tillgänglighetsmedel finns 2 mkr oförbrukade i projektet Analys av länets vårdköer.

Mot den bakgrunden har styrelsen beslutat att division Opererande specialiteter, utöver tidigare beviljade tillgänglighetsmedel, ska tillföras 2 mkr för att under år 2003 öka operationsvolymen med ytterligare 100 knä- och höftoperationer till total 650. Pengarna omfördelades från projektet Analys av länets vårdköer.

Rapport till Socialstyrelsen om den lokala handlingsplanen för utveckling av hälso- och sjukvården

Riksdagen har antagit en nationell handlingsplan för utveckling av hälso- och sjukvården genom insatser inom områdena primärvård, vård- och omsorg om äldre, psykisk ohälsa samt tillgänglighet och mångfald. Staten har tillskjutit resurser till landstingen för att möjliggöra detta. Regeringen, Landstingsförbundet och Svenska Kommunförbundet har i ett s k utvecklingsavtal enats om att tilldelade medel ska stimulera de identifierade utvecklingsområdena.

Landstingen ska tillsammans med länets kommuner utarbeta en lokal handlingsplan. Planen ska utarbetas utifrån lokala förutsättningar och precisera hur intentionerna i utvecklingsavtalet ska uppfyllas. Landstinget har till Socialstyrelsen redovisat landstingsstyrelsens verksamhetsplan för år 2002 som lokal handlingsplan.

I utvecklingsavtalet ingår att landstinget senast den 1 mars åren 2003–2005 till Socialstyrelsen ska redovisa uppföljningar av den lokala handlingsplanen. Detta har skett i form av en rapport som framgår av protokollet från styrelsens sammanträde den 27 februari 2003, som tillställts samtliga ledamöter och ersättare i fullmäktige.

Skrivelse till Landstingsförbundet om kostnadsutvecklingen inom läkemedelsförmånen

Staten och landstingen har i överenskommelse den 23 mars 2001 beslutat om införande av en ny modell för statens ersättningar till landstingen för läkemedelsförmånens kostnader åren 2002–2004. Införandet av behovmodellen görs i etapper och 2004 fördelas 75 procent av ersättningen efter behov och 25 procent efter faktisk konsumtion år 2000. Slutreglering avseende ersättningen för åren 2002–2004 ska göras våren 2005.

Staten ska enligt överenskommelsen lämna ersättning till landstingen enligt avtalad modell, om kostnaderna för läkemedelsförmånen för hela landstingssektorn överstiger den avtalade ersättningen med mer än 1,5 miljarder kronor.

I överenskommelsen den 23 mars 2001 stipuleras att parterna under våren 2003 vid en kontrollstation ska analysera hur läkemedelskostnaderna har utvecklats. Om kostnadsutvecklingen är otillfredsställande åtar sig parterna att vidta ytterligare åtgärder för att förbättra möjligheterna att kontrollera kostnadsutvecklingen .

Styrelsen har inför denna kontrollstation beslutat att tillskriva Landstingsförbundet och bli begära att förbundet uppmärksammar staten på att i efterhand gjorda höjningar av den sk distributionsmarginalen för Apoteket AB starkt medverkat till kostnadsökningar inom läkemedelsförmånen. Eftersom höjningarna även påverkar kostnadsutvecklingen för läkemedelsförmånen för resterande avtalsperiod 2003 och 2004 måste landstingen kompenseras härför under pågående avtalsperiod.

Skrivelsen i sin helhet framgår av protokollet från styrelsens sammanträde den 27 februari 2003, som tillställts samtliga ledamöter och ersättare i fullmäktige.

Remissyttranden

Styrelsen har avgett yttranden över:

- Betänkandet (SOU 2002:101) Företagsutveckling på regional nivå.
- Betänkandet (SOU 2003:10) Trygga medborgare – säker kommunikation.
- Betänkandet (SOU 2002:78) Arkiv för alla – nu och i framtiden.

Yttrandena framgår av protokollet från styrelsens sammanträde den 27 februari 2003, som tillställts samtliga ledamöter och ersättare i fullmäktige.

Projektbidrag

Styrelsen har beslutat att:

- Landstinget deltar i det nya Interreg III-program som startar 2003 och för ändamålet beviljat bidrag med 36 667 euro för programperioden 2003–2006, under förutsättning att övrig finansiering kan ordnas enligt angiven modell. Pengarna anvisades ur anslaget för regionala utvecklingsprojekt.
- Bevilja bidrag med 354 tkr för åren 2003-2005 till projektet Nya energi- och miljöentreprenörer som drivs av Norrbottens Energikontor AB (NET). Pengarna anvisades ur anslaget för regionala utvecklingsprojekt.

Mot beslutet reserverade sig Maria Salmgren (m) och Jens Sundström (fp).

Avsnitt 3: Ur landstingsdirektörens rapport till styrelsen 27 mars 2003

Månadsrapport i sammanfattning

Ekonomiskt resultat

Resultatet för perioden januari–februari visar ett underskott på 14 mkr efter finansiella poster, vilket är 26 mkr sämre än budget och 19 mkr sämre än samma period föregående år. Landstinget fick under samma period föregående år en engångsersättning från kommundelegationen på 45 mkr.

Förändring av redovisningsprinciper

De flesta anställningar medför enligt avtal rätt till semester. Enligt god redovisningssed ska semesterkostnaden kostnadsföras när den inarbetas under året. Landstinget kommer därför att bokföra semesterkostnaden varje månad i samband med lönekörningen. Den upparbetade semesterkostnaden redovisas som en skuld till de anställda. När en person sedan tar ut semester blir det ingen lönekostnad på arbetsstället om inte en vikarie anställs.

För att kunna göra jämförelser mellan åren har därför 2002 års resultat justerats för semesterkostnader enligt den modell som används fr o m 1 januari 2003.

Resultaträkning (mkr)	Utfall 0302	Utfall 0202	Avvikelse mot budget		Utfall 0212
			0302	0202	
Verksamhetens intäkter	199	197	1	1	1 196
Verksamhetens kostnader	- 934	- 877	- 15	11	- 5 347
Verksamhetens nettokostnad	- 735	- 680	- 14	12	- 4 151
Skatteintäkter	561	537	2	-3	3 275
Generella statsbidrag	174	164	-2	10	1 004
Resultat före finansiella poster	0	21	- 14	19	128
Finansiella intäkter	- 8	- 14	- 10	- 18	- 72
Finansiella kostnader	- 6	- 2	- 2	1	- 30
Resultat före bidrag från Kommundelegationen	- 14	5	-26	2	26
Bidrag från Kommundelegationen		45			180
Periodens resultat	- 14	50	- 26	2	206

Budgeten för bl a personalkostnader är periodiserad i tolfte delar, vilket innebär att landstingets bör redovisa ett positivt resultat under första halvåret för att klara merkostnaderna för årets lönerörelse. Kostnaderna för de nya lönerna uppstår senare under året när de nya avtalen träder i kraft. Den nya semester-

redovisningen innebär i sin tur att landstinget ska ha högre kostnader första halvåret, vilket påverkar resultatet negativt. Elimineras dessa effekter är budgetavvikelsen ändå negativ för perioden.

Skatteintäkterna består av den preliminära utbetalningen av skatteintäkterna, baserad på regeringens uppräkningsfaktorer samt en negativ justeringspost avseende år 2003 på 1 mkr. Justeringsposten beror på att riksdagen ökade grundavdragen efter att uppräkningsfaktorerna för 2003 fastställts. Effekten neutraliseras genom att det generella statsbidraget ökar i motsvarande grad.

Bland generella statsbidrag redovisas tillgänglighetsmedlen som visar en negativ avvikelse mot budget beroende på att utfallet periodiseras utifrån hur tillgänglighetsprojekten förbrukat sina anslag t o m februari. Motsvarande överskott finns bland verksamhetens kostnader.

Börsen har sjunkit cirka fem procent sedan årsskiftet. För landstingets del har detta inneburit bokföringsmässiga nedskrivningar med 11 mkr under året. De realiserade förlusterna uppgår till 4 mkr.

Marknadsvärdet på portföljerna uppgår vid månadsskiftet februari/mars till 833 mkr, vilket är 4 mkr sämre än vid årsskiftet.

Under februari upptäcktes att en av landstingets förvaltare, Alfred Berg Kapitalförvaltning AB, inte hade följt landstingets placeringsregler. Placering har skett i aktier på O-listan (Axfood och NCC). Dessa aktier har nu sålts.

Specifikation av verksamhetens intäkter och kostnader (mkr)	Utfall		Avvikelse mot budget		Utfall
	0302	0202	0302	0202	
Verksamhetens intäkter					
Patientintäkter	33	35	-3	3	189
Sålda tjänster och produkter	49	49	0	-1	441
Övriga intäkter	117	113	4	-1	746
Summa intäkter	199	197	1	1	1 376
Verksamhetens kostnader					
Lön arbetad tid inkl soc.avg	- 378	- 359	6	22	- 2 377
Lön ej arbetad tid inkl sociala avgifter	- 66	- 63	-8	- 12	- 148
Övertid/jour/beredskap	- 33	- 29	- 13	- 11	- 184
Pensionskostnader	- 41	- 34	- 6		- 227
Övriga personalkostnader	- 14	-8	5	6	- 44
Köp av vårdverksamhet	- 91	- 91	- 1	2	- 606
Köp av läkemedel, sjukv mtrl	- 121	- 117	- 4	- 4	- 708
Övriga kostnader	- 156	-141	- 1	2	- 822
Summa kostnader	- 900	- 842	-22	5	- 5 116
Avskrivningar	- 34	- 35	7	6	- 231
Verksamhetens nettokostnad	-735	- 680	- 14	12	- 3 971
Skatteintäkter	561	537	2	-3	3 275
Generella statsbidrag	174	164	-2	10	1 004
Resultat före finansiella poster	0	21	- 14	19	308
Finansiella intäkter	- 8	- 14	- 10	- 18	- 72
Finansiella kostnader	- 6	- 2	- 2	1	- 30
Resultat före bidrag från Kommunlegationen	- 14	5	-26	2	206

Bidrag från Kommundelegationen		45			
Periodens resultat	- 14	50	- 26	2	206

Personalkostnader

Personalkostnaderna har under perioden ökat med 39 mkr jämfört med samma period förra året. En orsak är att arbetsgivaravgifterna stigit med 1,69 procentenheter, vilket innebär en kostnadsökning på 7 mkr.

Kostnaderna för obekvämt arbetstid är 3 mkr högre än förra året. I huvudsak beror det på att jul- och nyårshelgerna inföll så att högre ersättningar betalats ut än föregående år.

Kostnaderna för övertid, jour och be redskap har ökat med 4 mkr eller 14 procent. Hela kostnadsökningen avser personalkategorin läkare; en ökning på 25 procent. Fortsatta analyser kommer att göras för att se vilka ekonomiska effekter det nya jouravtalet fått. Uttaget av övertid i pengar har varit betydligt större än förra året, vilket innebär att den ackumulerade övertidskulden har minskat något.

Kostnaderna för inhyrd sjukvårdspersonal är 2 mkr högre än förra året; en ökning med 23 procent.

Riks- och regionsjukvård

Kostnaderna för riks- regionsjukvård är t o m februari 2 mkr högre jämfört med 2002, vilket motsvaras av prishöjningarna.

Läkemedel i öppenvård

Kostnaderna för läkemedel i öppenvård har i januari ökat på riksnivå med 5,8 procent, medan ökningen i vårt landsting är 5,9 procent. I resultatet per februari har antagits att kostnaderna fortsätter i samma takt. Kostnaderna översätter statsbidraget med 3 mkr.

Resultat per division

Nedanstående tabell visar divisionernas utfall. Under rubriken gemensamma intäkter och kostnader finns bl a finansiella intäkter och kostnader, skatter och statsbidrag samt pensioner.

Division/verksamhet (mkr)	Utfall 0302	Budget- avvikelse 0302	Utfall 0202	Utfall 0212
Primärvård	- 5	- 5	- 6	- 9
Opererande specialiteter	- 19	- 19	- 13	- 76
Medicinska specialiteter	- 19	- 19	- 11	- 91
Vuxenpsykiatri	1	1	1	17
Diagnostik	1	1	0	0
Folktandvård	- 2	- 2	- 1	0
Kultur och utbildning	0	0	0	3
Service	4	1	4	26
Summa divisioner	- 39	- 42	- 26	- 130
Politik	2	2	1	3
Direktfördelat av landstingsfullmäktige	5	5	0	13
Landstingsdirektören	5	5	7	29
Lokal stab Sunderbyn	0	0	- 1	1

Gemensamma avskrivningar	4	4	4	17
Gemensamma intäkter och kostnader	9	0	20	93
Resultat före Kommundelegationen	- 14	- 26	5	26
Bidrag från Kommundelegationen			45	180
Resultat	-14	- 26	50	206

Divisionerna redovisar per februari ett underskott på 39 mkr, vilket är 42 mkr sämre än budget och 13 mkr sämre än samma period föregående år.

Investeringar

Investeringar (mkr)	Utfall 0302	Utfall 0202
Datorer och övr IT-utrustning		1
Fordon		1
Medicinteknisk utrustning	1	4
Övriga inventarier	1	1
Summa inventarier	2	7
Fastigheter	13	6
Totalt investeringar	15	13

Revisionsrapport för kännedom

Komrev har på uppdrag av landstingets revisorer översiktligt granskat hur patientnämnden under 2002 genomfört sitt uppdrag med utgångspunkt i vad lag, reglemente och verksamhetsplaner föreskriver samt med särskild inriktning mot ekonomi, prestationer och kvalitet.

Granskningen har sammanfattas i en rapport och tillställs landstingsstyrelsen för kännedom.

Landstingets revisorer delar granskningens sammanfattande bedömning, att patientnämnden genomfört sitt uppdrag på ett tillfredsställande sätt.

Revisorerna noterar att antalet ärenden i stort sett halverats mellan 2001 och 2002, och förutsätter att en analys av orsakerna till minskningen kommer att genomföras under 2003.

Utlämnade frikort 2002

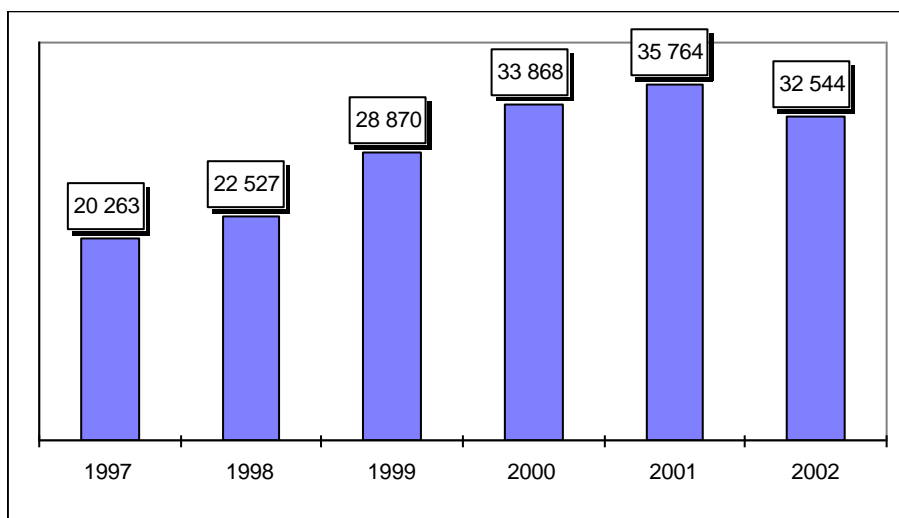
Det nuvarande högkostnadsskyddet för öppen hälso- och sjukvård infördes 1997 och innebär att en patient behöver betala högst 900 kr under en tolv månadersperiod. Skyddet omfattar läkarbesök och sjukvårdande behandling i offentlig och privat öppen hälso- och sjukvård p g a sjukdom. Avgift för telefonrådgivning vid receptföreskrivning samt besöksavgift och vaccinkostnad för vissa riskgrupper i samband med vaccination mot pneumokocker ingår också.

Mellan åren 1997 och 2002 har följande förändringar skett som påverkat antalet utlämnade frikort:

- År 1998 infördes avgiftsfrihet för barn och ungdomar t o m 19 år.
- År 1999 höjdes besöksavgifterna för läkarbesök i primärvård och på sjukhus, viss tandvård infördes i högkostnadsskyddet och vissa patientgrupper fick inräkna kostnaden för vaccin och besöksavgift i högkostnadsskyddet.

- År 2000 höjdes besöksavgiften för sjukvårdande behandling och besöksavgiften för läkarbesök på akutmottagning, jourcentral och under jourtid.
- År 2001 höjdes besöksavgifterna för läkarbesök i primärvård och på sjukhus och en besöksavgift infördes vid första besöket för utprovning av nytt hjälpmedel.
- År 2002 höjdes avgiften för telefonrådgivning som leder till receptförskrivning.

Av diagrammet framgår hur antalet utlämnade frikort utvecklats under åren 1997–2002:

Mellan åren 1997 och 2001 ökade antalet utlämnade frikort varje år. Under 2002 sjönk dock antalet utlämnade kort med ca 3 200 eller 9 procent jämfört med 2001. Den totala besöksvolymen (läkarbesök och övriga besök) sjönk också mellan 2001 och 2002. Minskningen var ca 48 300 besök eller 2,8 procent.

Antalet frikortsbesök och intäktsbortfallet p g a dessa ser ut på följande sätt sedan 1997:

År	Antal frikortsbesök ¹⁾	Procentuell förändring mot föregående år	Intäktsbortfall (tkr) ¹⁾	Procentuell förändring mot föregående år
1997	189 714		15 754	
1998	182 927	-3,6	14 498	-8,0
1999	203 297	11,1	18 272	26,0
2000	209 880	3,2	20 567	12,6
2001	229 261	9,2	24 619	19,7
2002	230 103	0,4	24 545	-0,3

¹⁾ Avser endast landstingets vårdgivare.

Endast marginella förändringar har skett mellan 2001 och 2002. Intäktsbortfallet har minskat något.

Medelåldern för en patient som fick frikort under 2002 var 59 år inom landstingets hälso- och sjukvård, 57 år inom tandvård och 52 år hos privata vårdgivare. Medelåldern har förändrats marginellt jämfört med tidigare år.

Den genomsnittliga giltighetstiden för ett frikort utlämnat av landstingets hälso- och sjukvård samt tandvård var 219 (år 2001 = 223 dagar) respektive 216 dagar (år 2001 = 213 dagar). Motsvarande tid för frikort utlämnade av privata vårdgivare var 247 dagar (år 2001 = 251 dagar).

Under 2002 utlämnades ett frikort till 16,8 procent av norrbottningarna i åldern 20 år eller äldre. Motsvarande andel 2001 var 18,4 procent. Dessa norrbottningarna gjorde i genomsnitt knappt 1,2 frikortsbesök, samma antal som 2001, på en vårdenhet inom landstinget. För varje frikortsbesök förlorade landstinget i genomsnitt 107 kr, samma belopp som 2001.

Granskning av förmåner inom hälso- och sjukvården sommaren 2002

För att upprätthålla en väl fungerande verksamhet under semesterperioden har det under en rad år varit nödvändigt att landstingets egen personal i viss omfattning åtar sig att arbeta extra arbetspass utöver sin ordinarie tjänstgöring. Så var även fallet även under sommaren 2002.

I likhet med tidigare år erbjöd landstinget de anställda extra förmåner i samband med att arbetsinsatser utöver de vanliga utfördes, t ex genom att en anställd arbetade ett extra arbetspass i anslutning till ett avslutat arbetspass eller att en anställd avbröt sin semester för att arbeta ett extra arbetspass.

Genom de insatser som de anställda utförde under sommaren kunde en väl fungerande verksamhet genomföras.

I efterhand framkom uppgifter som antydde att tveksamheter och felaktigheter förekommit i samband med tillämpningen av de särskilda sommarförmånerna.

Landstinget har genomfört en kontroll som visar att de erbjudna förmånerna och tillämpningsanvisningarna innehöll vissa oklarheter som ledde till att begärda och av arbetsledare attesterade förmåner kom att ifrågasättas. Det går dock inte att säga att några direkta felaktigheter förekommit i dessa fall. I vissa fall förekom också att arbetsledare erbjudit förmåner som gick utöver vad landstingets erbjudande innehöll. I efterhand har påtalats för berörda att sådana åtaganden inte får förekomma.

Utöver landstingets egen kontroll har en extern revisor gjort en stickprovskontroll som pekar på att det med stor sannolikhet förekommit felaktigheter av såväl anställda som arbetsledare. Kontrollen har utförts inom vissa enheter vid Sunderby sjukhus och har skett genom att underlag som redovisar begärd ersättning för utfört arbete jämförts med underlag som ska styrka att aktuellt arbete faktiskt utförts. I många av de granskade fallen talar mycket för att den redovisade arbetsinsatsen inte utförts alls eller inte i sådan omfattning som ersättning begärts för.

Med anledning av det inträffade, som är helt oacceptabelt, har jag givit divisionscheferna inom hälso- och sjukvården i uppdrag att ta upp detta i berörda verksamheter och med berörda chefer så att det inte ska inträffa igen. Jag kommer också att se till att frågor som rör anställdas, och särskilt arbetsledares, ansvar tas upp till behandling i bl a de chefsutbildningar som genomförs. Även när vi diskuterar verksamhetens inriktning och bedrivande sommaren 2003 med våra chefer så kommer vi att ta upp dessa frågor till diskussion.

Planering av verksamheten sommaren 2003

Planering pågår för att förbereda verksamheterna för att genomföra en i många delar reducerad verksamhet under sommaren 2003. I min ledningsgrupp har vi diskuterat utgångspunkterna för verksamhetens bedrivande inom framför allt hälso- och sjukvården. Vi har därvid enats om att det är angeläget att planeringen sker enligt följande.

Verksamhetsupplägg 2003

Läns- och verksamhetschefer lämnar förslag till hur verksamheten ska bedrivas under sommaren 2003. Samråd ska ske mellan berörda verksamheter. Följande anvisningar gäller:

- Verksamheter som måste bedrivas i oförändrad omfattning (eller med marginell reducering) ges högsta prioritet. Tillgänglig personal och vikarier ska i första hand styras till dessa verksamheter. Behov av och förutsättningar för samordning av verksamheterna inom länet ska beaktas.
- Därefter prioriteras sådana verksamheter som måste upprätthållas men där verksamheten kan reduceras i ej ringa omfattning. Behov av och förutsättningar för samordning av verksamheterna inom länet ska beaktas.
- Lägst prioritet ges till verksamheter som kan stängas under hela eller delar av semesterperioden

Bemanningsplanering

Verksamheten och bemanningen inför sommaren 2003 ska planeras utifrån att verksamheten reduceras i två perioder i huvudsak under 10 veckor från den 16 juni till 24 augusti. Avvikelser kan förekomma med kortare eller längre reduceringsperiod.

Bemanningsplanering

Bemanningen ska planeras enligt följande:

- Personalen erbjuds fyra veckors sammanhängande semester.
- Planeringen av bemanningen ska samordnas för olika personalkategorier.
- ”Sommarscheman” ska tillämpas där så är möjligt med hänsyn till verksamheten. Det innebär att tätare helgtjänstgöring kan förekomma och att normal personalstruktur och numerär kan frångås om verksamheten så tillåter.
- Bemanningen ska i första hand lösas genom anlitande av vikarier via sedvanlig rekrytering samt genom att deltidsanställda erbjuds högre tjänstgöringsgrad.

Sommarförmåner och bemanningsföretag

Om och när bemanningen inte kan lösas genom reducering av verksamhet, förändrad tjänstgöring under semesterperioden eller genom rekrytering av vikarier så kan bemanningsplaneringen stödjas med hjälp av sommarförmåner som ger ersättning för extra arbetsinsatser eller förskjutning av semester av ordinarie personal. Vårdpersonal inom Kommunals och Vårdförbundets områden omfattas av förmånerna.

Sommarförmånerna innebär att den som frivilligt och på arbetsgivarens begäran tar ett extra pass en vardag får 600 kr och en helg 800 kr. Kvalificerad övertidsersättning utgår om arbetspasset omfattar minst 5 arbetstimmar. Den som bryter sin semester får semesterdag/-ar åter, föräldraledig som bryter sin ledighet för att arbeta får timlön och sommarförmån.

Anlitande av bemanningsföretag är också en möjlighet när andra försök att lösa bemanningen inte lyckats. Bemanningen kan även lösas genom en kombination av sommarförmåner och bemanningsföretag.

För närvarande pågår information/förhandling med de fackliga organisationerna om innehållet i de sommarförmåner arbetsgivaren avser att erbjuda till undersköterskor och sjuksköterskor.

Avrapportering av uppdrag

Investering i bentäthetsmätare

Landstingsstyrelsen har i sin verksamhetsplanen för 2003 gett uppdraget att ta fram underlag för investering i en bentäthetsmätare. Uppdraget hanteras gemensamt av divisionerna Medicinska specialiteter, Opererande specialiteter, Primärvård och Diagnostik.

Arbetet har samordnats med framtagandet av ett vårdprogram för benskörhet. Man följer också det arbete som pågår inom SBU eftersom det är viktigt att vara uppdaterad om den snabba utveckling, som sker såväl beträffande teknik och metoder för diagnostik som behandling. SBU kommer att presentera sin rapport "Benskörhet – prevention, diagnostik och behandling" under senare delen av 2003.

Övergripande samverkansdokument mellan landstinget och länets kommuner

Redovisas till styrelsen i april.

Beaktande av ungdomars inflytande och framtida brist på kvalificerad arbetskraft inom vården

Landstingsstyrelsen har uppdraget att säkerställa att frågeställningar kring ungdomars synpunkter och den framtida bristen på kvalificerad arbetskraft inom vården beaktas i arbetet med tillväxtprogrammet.

Följande aktiviteter har vidtagits:

- I temagruppen Kompetensförsörjning och i det analys- och prognosmaterial som tas fram beaktas den framtida bristen på kvalificerad arbetskraft inom vården.
- En särskild ungdomsgrupp har till uppgift att integrera ungdomarnas synpunkter i programarbetet under hela programtiden. Ungdomarnas synpunkter beaktas även genom attitydundersökningen Vägval 2002 som genomförts i samband med tillväxtprogrammet. I några temagrupper deltar ungdomar.

Samordning av arbetet kring kommunikationsfrågorna

Landstingsstyrelsen har i sin verksamhetsplan för 2003 gett regionala enheten i uppdrag att samordna arbetet kring kommunikationsfrågorna inom länet och

med de fyra nordligaste länen samt återrapportera till styrelsen i mars och fullmäktige i april.

Löpande aktiviteter

- Ägarsamråd med länstrafiken.
- Yttrande över trafikplaner och deltagande i bl a i länsstyrelsens samrådsgrupp för länsplanarbetet.
- Deltagande i flygrådet för Kallax flygplats.
- Deltagande i Europaforum Norra Sverige.
- Deltagande i Norrbotniabanegruppen.
- Deltagande i intresseföreningen Norrtåg.
- Deltagande i Tillväxtberedningen.

Positionsdokument för öst-västliga kommunikationer i norra Sverige

Inom ramen för Europaforum Norra Sverige har förtroendevalda i kommuner och landsting i våra fyra nordligaste län aktivt deltagit i dialogen om EU:s sammanhållningspolitik efter 2006. Europaforum Norra Sverige har nu också beslutat att prioritera arbetsområdet öst-västliga kommunikationer.

Inför revideringen av TEN-T (Trans European Network for Transport) år 2004 fastställde Europaforum Norra Sverige ett gemensamt positionsdokument där våra politiker markerar sitt intresse att delta i arbetet med syfte att utpeka de framtida transportkorridorerna. Europaforum prioriterar därför sju områden i det fortsatta arbetet och som bör ingå i det europeiska transportnätet. Bland dessa kan nämnas:

- Ett öst-västligt intermodalt transportsystem där E10, E12, E14, Malmbanan och Mittbanan utgör stommen för näringslivets behov av godstransporter är mycket angeläget genom hela Norra Sverige. Järnvägen binder samman norska atlantkusten med Finland.
- I norra Sverige investeras för närvarande i en snabbjärnväg längs med norrlandskusten och det är av stor betydelse att investeringen fullföljs på hela sträckan Stockholm-Haparanda. Järnvägens koppling mot Norge och i sin förlängning mot Finland och vidare till Ryssland blir i framtiden en viktig korridor i ett öst-västligt transportsystem. Vidare har sjöfart goda utvecklingsmöjligheter med hög transportkapacitet.
- Inför arbetet med de nya transportkorridorerna inom TEN-T är det viktigt att säkerställa intermodala transportkorridorer i hela Sverige i nord-sydlig och öst-västlig riktning.
- Flyg är en mycket viktig infrastruktur som ger oss snabba resor för personer och gods. Ökad konkurrens och kontinuitet inom flygtrafiken bidrar även till stimulans av rese- och turistindustrin. Vidare ger fraktflyget en ny transportekonomisk roll för området.

Lägesrapport om Almis framtida uppdrag

Landstingsstyrelsen har i sin verksamhetsplan för 2003 gett regionala enheten i uppdrag att följa utvecklingen vad gäller Almis framtida uppdrag.

Konsortialavtalet mellan landstinget och staten löper fram till 31 december 2003. Kostnadsfördelningen mellan staten och landstinget läggs fast vid kommande förhandlingar. Landstinget har i sitt yttrande vid förra styrelsen fört fram vikten av att en förhandlingsordning snarast klaras ut där statens utsedda förhandlare ges ett tydligt mandat. Remisstiden gick ut 28 februari 2003. Näringsdepartementet har ännu inte aviserat någon proposition utifrån betänkandet Företagsutveckling på regional nivå (SOU 2002:101).

Landstinget har inbjudit länets samtliga kommuner till ett möte den 8 april 2003 för att diskutera Almi Norrbottens verksamhet efter 2003 som en del i den fortsatta processen.

Diskussionsunderlag om samverkansorgan i Norrbotten

Som tidigare rapporterats fick den tidigare utredningsgruppen efter hearingen i januari 2003 i uppdrag att uppdatera 2002 års regionutredning inför en fortsatt debatt vid Kommunförbundet Norrbottens länsmöte 2003.

I diskussionsunderlaget, som är en ren tjänstemannaprodukt som inte behandlats i den politiska styrgruppen, sammanfattas huvudpunkterna i inrättandet av Region Norrbotten utifrån de synpunkter som framförts bl a vid hearingen. Därutöver presenteras tre alternativa politiska organisationsförslag – Dalamodellen, Kalmarmodellen och fullmäktigemodellen – och hur de kan appliceras på Region Norrbotten.

Motion under beredning

Följande motion är under beredning:

Motion (motionår)	Handläggning
Motion 3/03 om hemhemodialys (ns-gruppen)	Styrelsen 2003-06-03 Fullmäktige 2003-06-18—19

Remissyttranden

Följande handläggning planeras för inkomna remisser:

Yttrandet avser (yttrande till)	Senast	Handläggning
Betänkandet (SOU 2002:16) EU:s utvidgning och arbetskraftens rörlighet (Utrikesdepartementet)	2003-04-30	Styrelsen 2003-04-29
Betänkandet (SOU 2003:7) Åldersgränser och ersättningsetablering (Socialdepartementet)	2003-06-10	Styrelsen 2003-06-03
Rapport från arbetsgruppen för programinriktat individuellt program, PRIV (Utbildningsdepartementet)	2002-06-12	Styrelsen 2003-06-03
Betänkandet (SOU 2002:120) Åtta vägar till kunskap. En ny struktur för gymnasieskolan (Utbildningsdepartementet)	2003-06-12	Styrelsen 2003-06-03
Läkarnas specialistutbildning och strukturen för medicinska specialiteter – en översyn (Socialdepartementet)	2003-06-15	Styrelsen 2003-06-03

--

Avsnitt 4: Vissa styrelsebeslut 27 mars 2003

--

Projektbidrag

Styrelsen har beviljat Filmpool Nord projektbidrag med 921 tkr för år 2003, utöver det ägarbidrag på 1 579 tkr som ingår i Landstingsplan 2003. Pengarna anvisades ur anslaget för regionala utvecklingsprojekt.

Mot beslutet reserverade sig Kenneth Backgård (ns), Margareta Henricsson (ns), Doris Sevä-Messner (ns), Ann-Christine Åström (ns) och Maria Salmgren (m).

Fördelning av medel för ST-läkare

För år 2003 har 5 mkr avsatts för ST-läkarbefattningar inom i första hand primärvården. Det motsvarar ca 10 befattningar.

Vid analys av rekryteringsläget och kommande pensionsavgångar kan konstateras att samtliga divisioner har ett rekryteringsbehov. Samtidigt kan konstateras att befintliga befattningar som ST-läkare inte alltid är besatta, främst beroende på svårigheter att rekrytera till vissa specialiteter.

Primärvården har under 2002 påbörjat arbetet med rekrytering av ST-läkare från Polen. För att finansiera detta bedömer primärvården att man behöver 3 mkr.

Inom framför allt de mindre specialiteterna finns behov av att skapa en flexibel resurs för ST-anställning som ska kunna nyttjas inom den specialitet där behovet är störst. När ST-perioden är avslutad återförs resursen för förnyad prövning av vilken specialitet som ska få möjlighet att nyttja den. Det innebär att resurser motsvarande en ST-anställning, ca 500 000 kr, inte knyts till en speciell division utan nyttjas där behovet är störst.

Mot den bakgrunden har styrelsen beslutat att:

- 1 Division Primärvård tillförs 3 mkr för finansiering av ST-läkare.
- 2 Som flexibel resurs avsätts 0,5 mkr som under de närmaste två åren får nyttjas för ST-anställning inom mikrobiologi vid division Diagnostik.
- 3 Förslag till fördelning av resterande 1,5 mkr föreläggs styrelsen i juni 2003.

Utbildning för första linjens chefer

För år 2003 har 15 mkr avsatts för kompetensutveckling i första hand riktad till första linjens chefer.

Personalenheten har tillsammans med en arbetsgrupp bestående av representanter för första linjens chefer i de olika divisionerna samt personalspecialister tagit fram en kravspecifikation. Anbud har infordrats och 30 anbud har inkommit. Anbuderna har utvärderats utifrån ett kriterier som innehåll, upplägg, konsulternas kompetens och pris. De fem företag som i sitt anbud bedömdes bäst motsvara kravspecifikationen bjöds in till en muntlig presentation och

genomgång. Vid dessa presentationer deltog arbetsgruppen utökad med representanter för ledningsgruppen samt ytterligare några personalspecialister.

Efter utvärdering av presentationerna konstaterades att det anbud som inkommit från Right Sinova bäst motsvarar landstingets krav. Inköpsfunktionen har därefter tecknat avtal med Right Sinova för genomförande av utbildningen.

Innan utbildningen påbörjas kommer fördjupade diskussioner att föras med Right Sinova om upplägg m m. En arbetsgrupp med uppgift att föra dialogen med uppdragstagaren samt att vara sammanhållande inom landstinget kommer att tillsättas.

Beräknad kostnad för genomförande av utbildningen för 400 första linjens chefer under ett år är 6,56 mkr.

Styrelsen har gett landstingsdirektören i uppdrag att lämna förslag till hur resterande resurser för kompetensutveckling ska disponeras.

Flyttning av ljusbehandlingsverksamheten i Luleå till Björkskatans vårdcentral

Ljusbehandlingen för personer med bl a psoriasis är i Luleå-Bodenområdet lokaliserad till f d Luleå sjukhus, Björknäs vårdcentral i Boden och Sunderby sjukhus. Verksamheten vid f d Luleå sjukhus upphör i samband med inflyttningen av Luleå vårdcentral till Landstingshuset.

Förutsättningarna för att koncentrera verksamheten till Sunderby sjukhus alternativt flytta verksamheten till andra lokaler i Luleå har utretts. Koncentration av verksamheten till Sunderby sjukhus har bedömts vara det ekonomiskt mest fördelaktiga alternativet men skapar olägenheter som av bland annat Psoriasisförbundet (PSO) bedömts allt för stora för patienterna.

Av möjliga lokaler i Luleå kommun är lokaler vid Björkskatans vårdcentral det bästa alternativet för patienterna. Samråd har skett med PSO, som förordar en flyttning till Björkskatans vårdcentral, bland annat med hänvisning till lokalernas placering och utformning.

Styrelsen har godkänt att verksamheten flyttas från f d Luleå sjukhus till Björkskatans vårdcentral. Bygginvesteringskostnaden prövas vid styrelsesammanträdet i april som en del i ett samlat investeringsärende.

Remissyttranden

Styrelsen har avgett yttranden över:

- Trafikplaner för perioden 2004–2015 från länsstyrelsen, Vägverket och Banverket.
- Regional trafiksäkerhetsplan för Norrbottens län och Västerbottens län 2004–2015

Yttrandena framgår av protokollet från styrelsens sammanträde den 27 mars 2003, som tillställts samtliga ledamöter och ersättare i fullmäktige.

--

Beslut

Landstingsstyrelsens rapport till fullmäktige:

Enligt förslaget.

Bilaga

1

Delegationsbeslut

Delegationsbeslut inom kulturområdet, inklusive redovisning av genomförda kulturprojekt, enligt särskild förteckning (dnr 57-03).

2

Övrigt

Beslut av Justitieombudsmannen (JO) med anledning av anmälan mot Örnåsets vårdcentral angående handläggningen av en begäran att få ut kopia av patientjournal (dnr 1342-02).

Protokoll från läns pensionärsrådets sammanträde den 3 mars 2003 (dnr 60-03).